

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

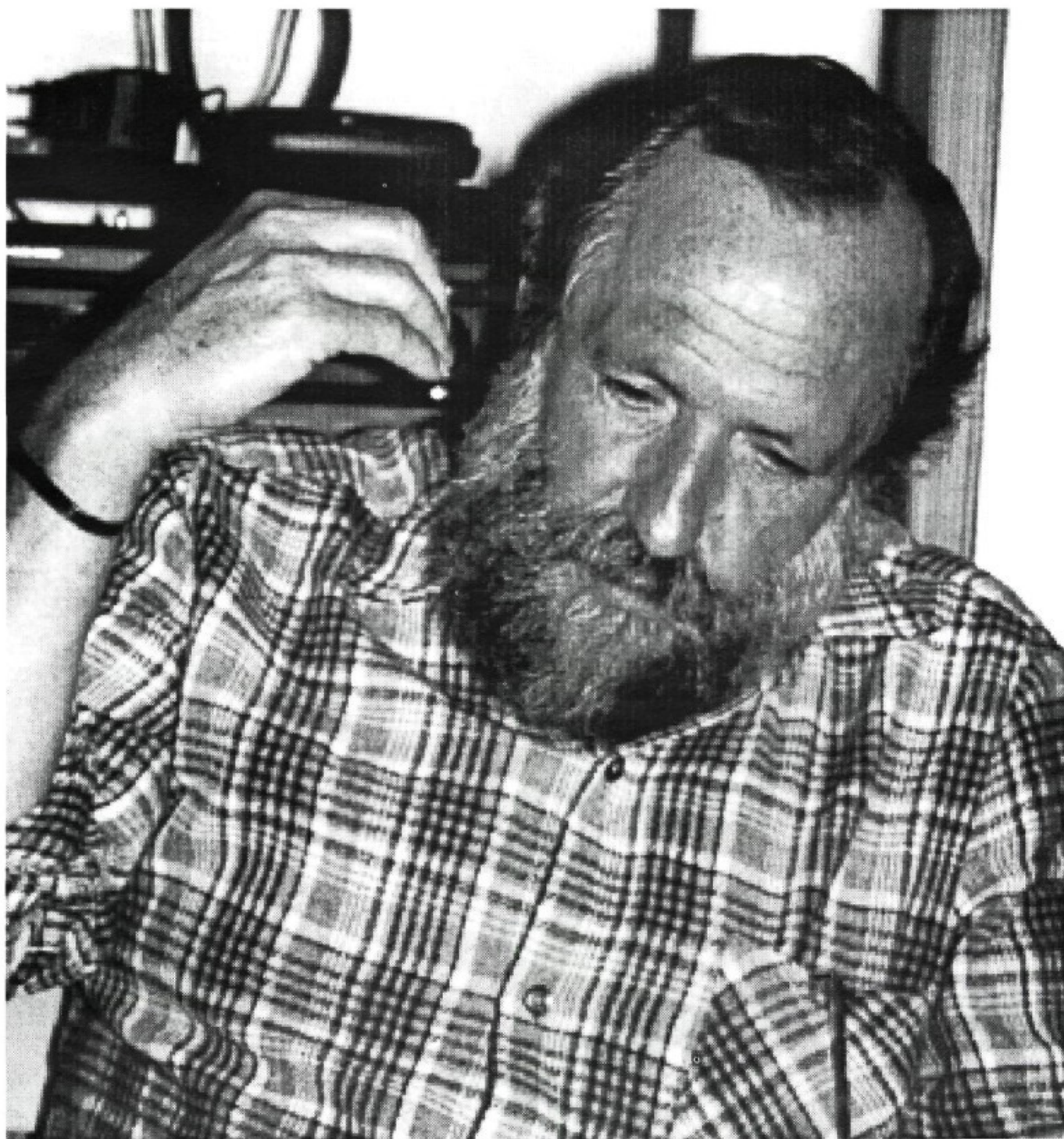
ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Número 111

Any IX

NOVEMBRE, 1995

Sumari

Editorial i sumari	2
Sobre el suposat origen de la imatge de la mare de Déu de la Salut	3
Sa Xerradeta amb en Pere Fons	4
Informació sobre el Sínode	11
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps. Temps passat	15
Els primers 100 dies	15
Passant l'estona amb... un naturalista	16
Jordi Sabater Pi	16
Sessió Plenària de dia 7 d'octubre	18
El santuari talaiòtic de Costitx cent anys després (1895-1995)	20
Carrerany Esportiu	22
Com normalitzar el teu nom	24

FOTOGRAFIES:

Magí Ferriol Bauzà
 Magdalena Soler Vallori
 Arxiu Fent Carrerany
 Diario de Mallorca

PORTADA:

Pere Fons

EDITORIAL

El passat mes de setembre en Pere Fons deixà la Parròquia de Maria després d'haver passat quasi deu anys al poble. Han estat deu anys densos, carregats d'esdeveniments i de canvis en els quals en Pere ha participat ben activament. La xerradeta que publicam en aquest número de la revista vol donar un perfil de la manera de ser i d'actuar d'en Pere; li agraïm de veritat que accedís a parlar amb nosaltres com ho fa sempre: amb el cor a la mà. Creiem que si a la personalitat d'en Pere hi ha un tret rellevant és el de ser sincer per damunt de tot, defensant amb les paraules i amb els fets aquelles coses que creu.

En Pere passà per Maria així com ha passat per tots els llocs on ha anat: despertant polèmiques, provocant simpaties i antipaties, sense deixar ningú indiferent. I és que en Pere té la virtut de tocar les fibres més sensibles de la gent perquè parla i actua, seguint el "tot o res", sense matisos ni termes mitjans i aquesta és una postura molt poc comuna i a vegades difícil d'entendre.

Seria llarg enumerar en unes línies totes les activitats i iniciatives en les que en Pere ha deixat la seva empremta: tots els grups lligats a la parròquia, Can Gaspar, la Capella Fonda, Fent Carrerany... A la nostra revista hi treballà fort durant molt de temps; les seves "xerradetes" eren saboroses i estaven sempre a punt, mai va escatimar dedicació ni temps a fi que la revista arribàs puntualment als subscriptors.

Sembla que el proper destí den Pere serà el Perú, país en el qual treballà anteriorment. Li desitjam que la seva estada a Sudamèrica estigui plena de satisfaccions, que hi trobi una bona acollida i l'oportunitat de fer realitat els seus desitjos de compartir la seva vida amb la "seva" gent de la Serra Peruana.

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
 Joan Gelabert Mas
 Margalida Mas Vicens
 Miquel Morey Mas
 Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Miquel Oliver Roig, Gabinet de Premsa del Bisbat de Mallorca, Antoni Gelabert Mas, Jaume Mestre Llompert, Gabinet de Premsa de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, Josep Ferriol, Club Ciclista de Maria de la Salut i Joan Miquel Bergas Font.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY

Fax: 971-525585

Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
 Santa Margalida

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

SOBRE EL SUPOSAT ORIGEN DE LA IMATGE DE LA MARE DE DEU DE LA SALUT

A la revista FENT CARRERANY del passat mes d'octubre, Antoni Mas i Forners (sospit que es tracta d'un «vilero»), en un escrit titulat TRADICIONS, LLEGENDES I DOCUMENTS, afirma que el 2 d'agost de 1598, el consell de la Universitat de Santa margalida acordà donar a la capella de Maria una figura de la Mare de Déu (segons el document citat, la donació «*no ens faria gens de fretura a nostra isglesia*») i acaba, el Sr. Forners, pleitejant si aquesta figura és la mateixa que l'actual que regna, des de sempre, a l'església de Maria de la Salut.

Ignorant per complet de tot quant sigui història de l'art (el Sr. Forners diu que pertoca a aquests historiadors aclarir-ho), no pretenc cercar polèmica ni entrar en terrenys de discussió; però, aquí i ara, vull dir, i dic, al Sr. Antoni Mas i Forners que per molt que ho insinuï, l'esmentat document no prova que la imatge de la Mare de Déu de la Salut sigui aquella que els vileros de 1598, pareix que per «*misericòrdia*» determinaren donar a l'església de Maria. No ho prova ni ho provarà mai ningú, creiem els mariers. No. Cap marier combregarà amb aquestes «solfes», ja que tenim moltes raons o ben sòlides per no acreditar, gens ni mica, el que s'intueix des de fora de Maria. En citaré dues: PRIMERA: No és acreditable. És del tot increïble que un consell d'Universitat d'un poble catòlic, presumiblement culte, per mal que interpreti allò de «fretura», es desprengui voluntàriament d'una figura tan excelsa, tan extraordinària, com altra no n'hi ha a les illes, com és la Mare de Déu de la Salut de Maria. I no és afirmació gratuïta d'un apassionat marier, no. Pos per testimoni tots els feligresos que omplien la Seu de Ciutat, l'Any Sant de 1950, i que varen veure passar les imatges de les Mare de Déu de tots els llocs de Mallorca, entrant per la porta principal, després d'haver recorregut les places i carrers més importants de la capital. I quan desfilaven (vaig tenir l'honor de ser un dels portadors de la nostra imatge durant aquell trajecte) pel pas assenyalat pel mig de la Seu, va ser la de Maria, la imatge més celebrada d'entre totes. «*Aquesta té figura de dona!*», era l'exclamació dels assistents al seu pas.

I SEGONA: Com podem admetre tal asseveració (em referesc al document) si tots els mariers hem cantat milers i milers de vegades allò que resen els «GOIGS», que sempre han existit, i que és:

***EL SEU NOM ANTIC I NOBLE
ABANS QUE EL MORO VENGUÉS
I A MALLORCA PRENGUÉS
JA CONSERVAVA AQUEST POBLE***

Amic meu: la Mare de Déu de la Salut de Maria, ens diu la tradició, i tots els mariers ho acceptam, fou trobada aquí en un lloc entre son Puig i son Mas, on s'aixecà l'església que avui tenim. Això creiem els mariers. I mentre no es demostrï el contrari seguirem fidels a la tradició. I si no volgué, la nostra Mare de Déu, anar a la Vila, no serà perquè no li agradi viatjar, ja que per dues vegades, que jo recordi, ha pujat a Ciutat, però cada vegada portada pels mariers i sabedora que la tornarien a casa seva.

No voldria ser mal interpretat en relatar els comentaris que es feren a una tertúlia de cafè en referència al citat document de donació. Com és natural ningú acredità el citat escrit i mig en broma i mig seriosament algú comentà «*No serà que els de la Vila se senten amb DEFICIT DE CORRESPONSABILITAT, respecte del seu antic llogaret i, ara, intenten compensar-ho*». Perquè si miram les «EXPORTACIONS», en tot el que va de segle, ja siguin polítiques, científiques o culturals, passa que Maria ha rebut de la Vila unes prestacions ínfimes en relació a la corresponsabilitat que Maria ha donat. Quines són aquestes? La Vila té al seu «favor» solament l'aportació, i per poc temps, dels serveis espirituals d'un capellà com a rector de la nostra parròquia, devers el 1942, i d'un vicari jove més tard. En canvi, Maria, ha aportat entre d'altres: un secretari d'Ajuntament, per molts anys; un metge titular, també per molts anys; un menescal per més de 15 anys; un cap de la policia local; i, per afegitò, un «telecó» ha dirigit políticament i administrativament la Vila, o sigui que vos hem donat fins i tot un batle. La diferència com es pot veure és abismal. Ara bé, això no deixa de ser una broma de cafè i com a tal ho explico.

Per acabar solament em resta dir que no dubt que tots els mariers estan amb el que aquí expòs. O sigui que per molt que ens prediquin, la imatge de la nostra Mare de Déu de la Salut, va ser trobada als terrenys on hi ha ubicada l'església parroquial de Maria, i, per tant, aquesta imatge NO ÉS aquella figura que, segons es diu en el citat document, el seu desprendiment no faria «fretura» als vilers d'aquell temps.

Sempre predicaré l'amistat i l'amor entre els homes i entre els pobles, però sempre, també, lluitaré i exigiré per la meua llibertat d'expressió i opinió i solament claudicaré davant proves reals.

Vos saluda un marier devot de la Mare de Déu de la Salut.

Maria de la Salut a 15 d'octubre de 1995

MIQUEL OLIVER I ROIG

SA XERRADETA AMB...**EN PERE FONS**

Al llarg d'aquests prop de deu anys que fa que la revista existeix, la presència d'en Pere Fons, el nostre rector, ha estat constant. Amb els seus escrits, la seva ajuda material i el seu suport constant, la revista ha tirat endavant i ha superat etapes difícils. Les seves col·laboracions mai no han deixat indiferent a ningú. Els seus fets han estat motiu de comentari. Les relacions que ha mantingut amb els diferents sectors del poble han estat presidides per l'enfrontament, la discussió, la col·laboració, la vinculació, el respecte o la indiferència més o manco dissimulada. El seu pas per la rectoria ha significat un revifament de la relació entre l'església i el poble de Maria.

Home de paraula senzilla però contundent s'ha explicat amb claredat - massa per a segons qui - tant des de la seva condició de capellà (posant en solfa determinades accions o decisions de la jerarquia eclesiàstica), com d'home compromès (no ha dubtat a defensar o a donar suport, més o manco evident, a determinades opcions ideològiques, enfront d'altres que ha blasmat obertament).

Ara ens deixa. Després de quasi deu anys ens deixa. Diu que se'n torna al Perú. El lligam familiar que el va fer tornar a Mallorca de manera temporal ara ja no hi és i fidel a la seva promesa ens deixa. És per això que la resta de membres del Consell de Redacció de la Revista li hem demanat que es convertís en protagonista d'una d'aquelles xerradetes que ell ha anat publicant al llarg d'aquests deu anys.

És un diumenge horabaixa. Un bon cafè, una mica de conyac i un tros de gató ens ajuden a passar l'estona.

Pregunta: Pere què opines sobre el Sínode que s'està celebrant ara a Mallorca?

Resposta: Heu vist l'article d'en Jaume Santandreu a *El Dia* aquest dissabte passat? Fort, molt fort. Els ha xapat en canal. En Jaume els diu maleïts 7 o 8 vegades. Segur que ho ignoraran i faran els ulls grossos. No poden fer res més.

Pregunta: Fa gairebé deu anys a Maria hi arribà un capellà molt diferent dels rectors que havíem tengut fins aleshores; no solament xerrava i actuava diferent, sinó que fins i tot vestia diferent, pareixia un pagès dins un poble de pagesos; què t'ha aportat el teu pas per Maria, Pere?

Resposta: Jo crec que Maria m'ha ensenyat a ser més

autèntic. A cada poble que he anat m'han espavilat. L'experiència de vida fa canviar. La manera d'actuar, de viure, tot canvia fruit d'aquesta experiència. I el meu pas per Maria no ha estat una excepció. Per tot allà on passes t'has d'enriquir i augmentar el teu bagatge. Pas per Vilafranca i me'n duc una experiència nova, el mateix faig a Son Macià, i igualment al Perú. I Maria no ha estat una excepció. Hagués estat absurd haver passat per Maria i no haver après res de nou.

P. En teoria un capellà que va a parar a un poble ha de ser un capellà per a tothom. Un capellà que no s'estalvia crítiques a determinades actituds, un capellà que defensa determinades postures ideològiques i que en critica d'altres i que manifesta discrepàncies públiques i clares amb les pròpies autoritats de l'església; pot ser un capellà per a tot un poble?

R. Jo entenc que un capellà en primer lloc ha de ser lliure. Per damunt de la institució, del que puguin pensar i per damunt de tota ideologia ha de ser lliure i parlar com pensa. Que això no agrada a un sector o altre, o no agrada a ningú: paciència! Podeu estar segurs que un capellà que vulgui tenir tothom content no farà res mai. Ha de dir allò que creu que és ver i si s'equivoca l'equivocació va amb ells. Jo no faig comptes canviar.

P. I aquesta actitud t'ha creat problemes?

R. Molts de problemes. Aquí i fora d'aquí. Però els assumeixo. No pots anar pel món demanant perdó.

P. El teu pas per Maria ha significat la posada en marxa de diverses activitats, associacions o iniciatives que sense la teva intervenció directa o la teva ajuda no haguessin tirat endavant o no haguessin ni tan sols sorgit. Comencem pel Comitè Capella Fonda i la creació dels espais de Ca'n Gaspar i de la Capella Fonda

R. Ja sabeu que quan morí en Rafel Rotger vàrem parlar amb l'actual propietari, el seu cunyat Colau i també amb l'Ajuntament. Anàrem a un acord com mentre en Colau em feia un paper a mi, on m'autoritzava a fer qualsevol reforma que volgués a ca l'amo en Gaspar. Davant d'això acordàrem fer un Comitè que havia d'ajudar en el tema de les obres i en general ocupar-se d'aquelles dependències de l'església que estaven de cara al poble, com la mateixa Capella Fonda. Alhora es va fer un altre acord amb l'Ajuntament com mentre aquest llogava la casa de can Rafel i pagava un lloguer durant dos anys, el qual havia de ser reinvertit a les obres que es fessin a Ca'n Gaspar. Naturalment que aquests doblers no bastaren per fer totes les obres ni de molt, però ajudaren, igual que la col·laboració de molta altra gent. Així es varen fer les obres de Ca'n Gaspar i el poble podrà tenir aquest espai parroquial durant deu anys, tal i com consta a aquest paper.

P. D'on surt la gent d'aquest Comitè? Qui el designa?

R. Va començar que jo en vaig col·locar un parell, però hi ha hagut canvis i és ben obert. El que passa és que com a totes les coses hi ha gent que no hi vol anar, que no en vol saber res d'això. Jo en som el coordinador, en tant que representant de la parròquia. I també se cuida, aquest mateix Comitè, de la gestió de sa Capella Fonda.

P. Ara que menciones el tema de sa Capella Fonda; no vàreu tenir cap pressió pel fet de separar aquest espai de l'església i donar-li una altra orientació?

R. Sí que en tenguérem. I moltes. Però només va ser al principi. I curiosament va ser gent del poble, no de les autoritats eclesiàstiques.

P. Parla de la creació del Grup d'Esplai

R. A Maria volíem fer un grup de joves, però la cosa no va anar bé, encara que sí vàrem veure la possibilitat que un grup de joves se dedicassin a ajudar els altres. Però també és cert que una vegada començat jo no m'hi he ficat massa. Sempre m'ha agradat que la gent anàs fent la seva via sense mesclar-m'hi massa. Empènyer o estirar no m'ha agradat massa. Que han tengut qualche problema i m'han demanat ajuda! Hi he anat i els he donat una mà, però poca cosa més. Parlar amb qualche família perquè tenien problemes amb el nin o la nina ha estat pràcticament l'única cosa que he fet. Jo crec que els capellans que ara han vengut també tendran interès que l'Esplai continuï, no només pels nins, sinó pels mateixos joves que hi fan coses. Jo crec que se distingeixen els joves que han passat per l'Esplai.

P. Parla'ns una mica de la teva vinculació amb la revista Fent Carrerany. ¿Per què en un moment determinat vares creure que seria bo fer una revista per al poble i aportar uns doblers de la parròquia que serviren per comprar els primers equips informàtics que permeteren tirar endavant el projecte?

R. Jo tenc una teoria. En tot allò que hi poses sempre hi has de perdre. Vosaltres creis que tant amb la revista, com amb la casa de ca l'amo en Gaspar, si no arriba a sortir qualche doblaret de la bacina hagués pogut tirar endavant? Ca! de cap manera. Que hi perds! Ja ho sabies abans de començar. Amb les coses lúdiques, culturals i recreatives que fas per als altres amb mentalitat de servici, només hi pots perdre. O no hi hem perdut, tots els que feim la revista, moltíssimes hores i hores de feina, sense possibilitat de recuperar-les? I els que la feim, no pagam al mateix temps la quota d'associat? Sempre s'hi ha de perdre qualche cosa quan treballes per als altres. Però, això sí, aquesta és l'única manera de ser lliures i de tirar endavant sense interessos particulars.

P. Quina creus que ha estat la principal aportació de la revista a la vida del poble, aquests darrers deu anys?

R. Ha tengut un paper decisiu. I si ho voleu saber, posau dos desbarats cada vegada que surti i veureu com l'endemà, tothom en parla. El poble ja no seria igual amb revista o sense. La revista ha influït en canviar el poble, ha influït en la gent, en la lectura, en llegir amb normalitat en la nostra llengua. Ha fet canviar idees. I aquesta era la idea inicial. Recordau la primera invitació que férem quan havia de sortir la revista. Treballar per canviar el poble. Recordau aquelles classes de llengua catalana que férem tots per poder tirar endavant.

P. Dins de la teva aportació a la consolidació de la revista com a eina de debat i informació, no podem ignorar que bona part d'aquesta col·laboració ha anat encaminada a recuperar una part de la història passada que havia quedat amagada i que tu has tret a la llum a través de les teves xerradetes; per què ho has fet això? creus que tothom ho ha entès això?

R. Per retornar-los l'orgull. Per recuperar una memòria històrica que els havia marginat i els havia fet sentir culpables quan no ho eren. Crec, també, que tothom ho ha entès, però que no tothom ho ha acceptat. Però no per això podem deixar de dir la veritat. Ho tenc com un gran orgull haver fet això. No anava contra ningú, sinó a favor dels oblidats. Ho tornaria a fer. I me queda una cosa que era una de les meves il·lusions: dur de Sant Joan els tres mariers que hi ha enterrats. Això hagués estat el veritable final d'aquesta recuperació i reparació històrica. Pensau que anar a favor dels dèbils, dels oblidats, no és anar contra els forts. Jo puc aixecar el caigut sense tomar el qui està dret. N'hi ha que es pensen que anar a aixecar aquests

senyors de les seves tombes, de l'oprobri que els feren, és anar contra uns altres. No, de cap manera. El que s'ha de fer és justícia, a la injustícia feta. Recordau que a la Bíblia, quan Caïm ha mort n'Abel, fuig. Es topa Déu i té por que Déu li faci el mateix. Déu li respon que jutjarà qui s'atreveixi a fer-li mal. La justícia no és matar qui mata, però sí recordar els fets.

P. Com podem aconseguir des de la revista que la gent hi participi més, que la senti més seva?

R. Hem de partir d'una base. Una cosa bona no és sempre allò que agrada més. La revista és una cosa bona, però no agrada a tothom, ja que al darrere hi ha un esforç i l'esforç sempre és de pocs. Recordau que quan començarem tant la revista, com la ràdio, érem molts. On és tota aquella gent?. Desenganau-vos. L'esforç, la feina, mai no serà popular, mai no serà majoritària. Si n'hi ha que no afluixen, tira envant. També els que se n'han anat tenen tendència a parlar de tancament, però això és com el conte de la rabosa, que en veure que no pot arribar al seu objectiu diu que no en vol saber res, que no li interessa.

P. Quina valoració fas del teu pas com a mestre de religió a l'escola? Creus que a l'escola s'ha d'ensenyar religió?

R. Jo distingesc entre la ciència religiosa, com a matèria d'estudi, que va íntimament lligat a la cultura de l'home. Aquesta història religiosa, aquest passat religiós, sí que s'ha d'ensenyar a l'escola, perquè forma part del bagatge cultural que ens afecta, que ens toca. Però la fe, el creure, l'esperança, la idea espiritual, ha de ser a la parròquia. I jo he intentat fer-ho amb aquesta premissa.

P. Per què no ens expliques com va sorgir la idea de fer aquest anomenat Grup de Creixement Personal?

R. Dos o tres anàrem a una convivència amb n'Oriol Pujol, un ex-jesuïta que fa més de trenta anys que viu a l'Índia i que se dedica a aquestes arts orientals, concretament al budisme, que treballa la meditació. Amb la meditació es vol aconseguir tres coses bàsiques: la primera seria la concentració, la segona el domini de la ment i la tercera unificar ment i cos. Quan dic cos no vull dir el meu cos o el teu cos, sinó tot el que existeix. Cercar la unitat, l'harmonia dins de l'univers. Llavors això té moltes ramificacions com poden ser les curacions, que és aprofitar l'energia de l'univers i a través d'algú, convertit en canal de transmissió d'aquesta energia, es poden fer curacions. Amb aquell petit nucli inicial de persones, muntàrem unes conferències a Maria i va venir n'Oriol Pujol a parlar de creixement personal i d'autoestima. I amb la gent que es va voler apuntar organitzàrem el Grup. Cada any se n'han anat apuntant de nous. Més envant anàrem a una altra convivència a Palma amb en Pere Sunyer, que és una persona que va amb un altre mètode budista: el zen. En aquesta segona anada ja érem devers quinze. I des de llavors hem

anat fent. No hi ha res d'obscur en tot això. És, senzillament, un mètode de concentració, de dominació de la persona i de curació si és necessari, basat en els set punts d'energia que tenim en el cos. No és una cosa que tenguim res a veure amb la religió. Sí que té a veure amb la idea espiritual de la vida, de tothom, de tot el que ens envolta.

P. Si hi ha una cosa que ha sorprès a molta gent, creient o no creient, de Maria i de fora Maria, ha estat veure com el seu rector organitzava unes sessions de màgia que pareixien casar poc amb la seva faceta d'home religiós lluny de pràctiques supersticioses; com ho explicaries això?

R. Vos ho diré amb un exemple. Quan era al Perú amb aquells indis en aquelles altures dels Andes, de vegades, ben dematinet, quan sortia el sol, sentia aquells indis que deien «*Buenos días patrón!*». Un dia en vaig agafar un i li vaig demanar qui era aquell patró que saludaven cada matí. «*El sol*» em contestà. Jo estranyat, li vaig preguntar si no tenien la religió cristiana. «*Però també tenim el sol. Creim, resam i anam a l'església, però el sol també és part nostra. És el nostre Déu*». I el sol, que aquells indis em presentaven com el seu Déu, és energia. Déu és el gran metge. Déu és l'energia. Déu és tot el que existeix. Aleshores si tot el que existeix és Déu, tot el que existeix és curatiu. Tots som energia. Jo connect amb aquesta força, amb aquesta energia i et passaré aquesta energia i el teu mal et fugirà. Si tens

mal de panxa, jo et puc connectar amb el punt d'energia de l'aigua. Et posaré una tovallola banyada damunt la panxa, una o dues vegades, i et fugirà el mal de panxa. Si tu connectes amb aquesta saviesa infinita que és tot el que existeix, i ho creus i ho acceptes, inclús un càncer et desapareixerà. Es tracta de connectar amb la curació que existeix dins tot l'univers. Tot és curatiu, les herbes són curatives, l'aire cura. L'aire t'alimenta, l'aigua que et toca la pell t'alimenta. Pots passar perfectament sense menjar carn: cigrons, ensalades, cama-roges, fruita.

P. A veure Pere, tots això que ens expliques, ha estat fruit d'una experiència concreta, d'un procés lent; com has entrat en aquest món de la meditació, de l'autoconeixement?

R. Ha estat un procés. Més allà, al Perú, que aquí, encara que estant a Maria he avançat molt.

P. Però no creus que per a una persona que intenta tenir una visió racional de les coses, això li sona molt esotèric?

R. Però si això és el més racional que hi ha. Això és el pensament. És l'únic racional que hi ha. És tot el pensament. No hi ha més saviesa que la natural. L'home no sap perquè sap moltes coses. L'home sap perquè connecta amb la unitat. L'home que troba la unitat, que uns anomenen Déu, uns altres Buda, o el que sigui, unint cos, ment i esperit, aleshores troba la saviesa. Respecte de la curació no hi ha més Déu que l'experiència. Les coses només es poden creure experimentant-les.

P. ¿Com distingir, però, tot aquell munt de personatges que es passen anunciant que tenen el poder de curar, de donar sort, d'afavorir determinades expectatives, d'aquells altres que sí han assolit aquesta capacitat que dius tu?

R. Això només ho pot resoldre l'experiència mateixa. Vos ho contaré d'una manera que m'ha afectat a mi directament, perquè vegeu el poder fantàstic i real de la ment. Una nit, ja de tard, a Maria em telefonà una monja de Palma i em digué que una monja amiga meva i que havia estat amb mi al Perú es moria. «**No hi ha res a fer demà serà morta**» em digué tota preocupada. Jo vaig pensar tot d'una amb na Rosario una d'aquestes dones que ve aquí a parlar de curacions i li vaig telefonar. «**M'has de fer un favor, aquesta persona no s'ha de morir**» sé que li vaig dir. «**Tens una fotografia?**» em respongué ella. Jo li vaig contestar que sí i ella em demanà que la hi dugués. «**Com vols que te la dugui a aquestes hores?**» record que li vaig contestar, ja que anava amb un refredat de campionat. «**Idò agafa la foto i posa-te-la al davant i la mires. Jo faré força a través de tu amb la ment i la curarem**». Jo agaf la foto i convençut que així seria em vaig passar bona part de la nit mirant-me-la. L'endemà, telefon a aquella monja que m'havia telefonat el vespre abans i em digué que els metges acabaven de notificar-li que pareixia que la malalta s'havia

com estacionada. Telefon a na Rosario i em digué que tornàs a repetir allò de la foto. L'endemà torn telefonar «**Què tal?**» vaig tornar demanar. «**El metge diu que ha pres per bé**» em digueren. Va necessitar mig any per posar-se bé del tot. Però avui està ben sana i treballant per Eivissa. La ment és el poder curatiu més important. Quan tu te rendeixes és quan mors. Quan decideixes que no vols viure, s'ha acabat.

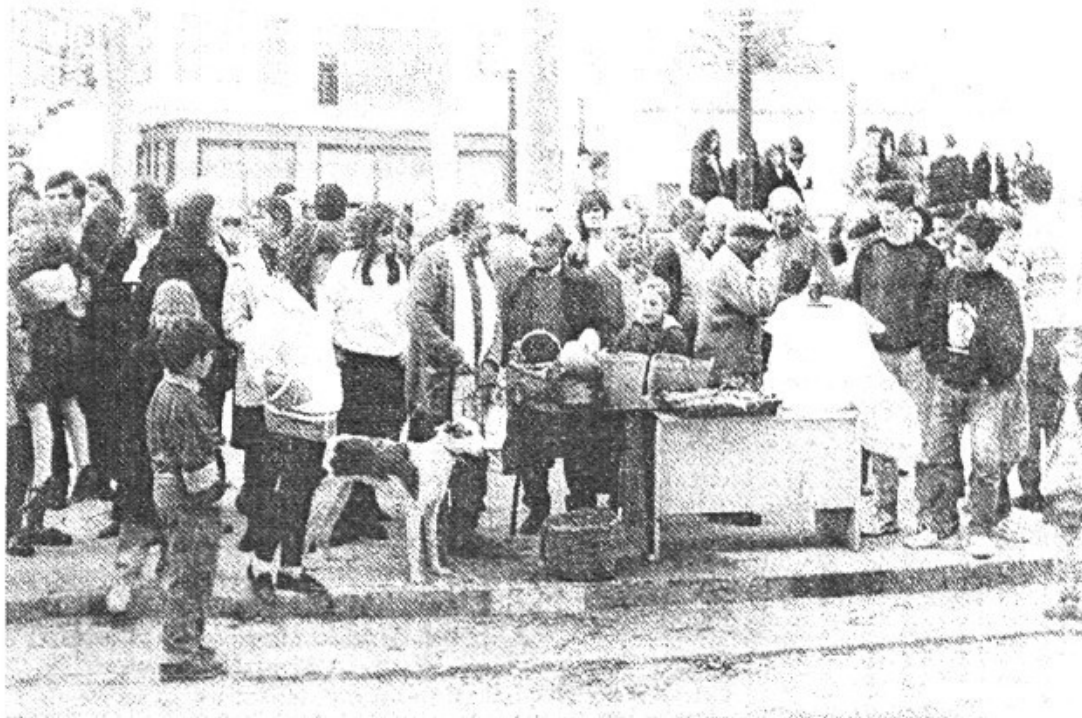
P. I amb aquesta premissa, on quedaria la medicina, Pere?

R. La ciència ha d'avançar amb la medicina i ha de curar, però no podem deixar aquesta altra part. Quan me'n ve un que es vol curar, o que li posi les mans, sempre li dic el mateix. Tu pren les medicines que t'ha receptat el metge, que això meu és alternatiu. Jo et puc donar unes herbes o un consell, et puc ajudar a desbloquejar la ment. Però quan la ciència parla, la religió calla. No ha de ser caparruda la religió, ha de ser lliure. Mai la religió no ha d'aturar la investigació de la ciència. Una cosa que ara fa cent anys pareixia com un miracle avui la ciència ha demostrat que no ho era. Enhorabona!

P. Veure passar per la rectoria tot un munt de gent de fora, gent que cercava un sòtil i una mica de calor humana, ha estat una altra de les coses que ha sorprès la gent de Maria; has tingut problemes amb ells? Parla'ns una mica d'això.

R. De problemes sempre n'hi ha. Ara bé jo no conceb una rectoria, una casa de l'església, tancada, buida. I no només a Maria, sinó que per tot on he estat sempre he tingut gent. Tant a Mallorca com al Perú. A mi tota aquesta gent, aquests germans nostres, m'han ajudat molt. M'han alimentat, m'han cuidat; sempre he dinat amb ells. Amb aquests anys només he hagut de fer el dinar una dotzena de vegades, sempre han fet el dinar ells. Sempre he tingut una amistat amb ells. Mai no he passat una nit tot sol. I això és molt gratificant. Jo no hi sé estar sense ells i ara trob que me falten. Tota la direcció de Jesucrist va cap aquí. L'església sempre ha de fer allò que un altre no pot fer. Però allò que no és necessari no ho ha de fer. Puc entendre que abans l'església tengués col legis per cobrir necessitats educatives, però ara, aquí, no en necessita cap. Sí que pot ser necessari mantenir una escola al Congo o a los Andes, però aquí que el deixin, que el regalin, que s'ocupin d'allò que no s'ocupen els altres. Jo ja vaig tenir problemes amb el convent de monges de Sant Llorenç, que quan se'n varen anar el varen vendre. Això no es pot fer de cap de les maneres. Com se pot explicar de manera coherent el capítol 25 de Sant Mateu «**Perquè me donares de menjar, perquè me donares de beure, perquè era foraster i me visitares, perquè me vares deixar entrar a ca teva, perquè vares venir a la presó a veure'm**» Aquesta és la visió de Déu, aquesta és la visió de Jesús, aquest és el camí d'un capellà, d'una monja, d'un religiós! Per això s'ha fet. Per

estar amb els d'abaix. No només donar almoïna, ja que això ho sabem fer tots. A mi i tot m'ho feren en una certa ocasió que duia una carta a la superiora de les Agustines. Devia anar un poc mal vestit i la monja quan em va veure d'un bocí enfora va dir «*Duis un tros de pa a aquest home*». Encara que jo fos un marginat, també tenc dret a entrar i que m'escoltin.

P. I com quedarà aquesta gent ara que tu te n'has anat?

R. N'han quedat dos. Però jo, en haver-me'n anat d'un lloc ja no m'hi he d'aficar.

P. Pere, ja saps que en pocs mesos de diferència han sortit a la premsa dos articles parlant d'en Pere Fons, tots dos molt elogiosos. Un, el d'en Jaume Santandreu, t'atribuïa una gran capacitat de maniobra política que havia marcat fins i tot la trajectòria política dels pobles per on havies passat, mentre que el d'en Damià Quetglas parlava d'en Pere Fons com d'un personatge compromès, al marge de convencionalismes i posats, amb les idees ben clares i amb total independència de tot i de tots; Pere, realment tens tant de poder?

R. No. De cap manera. Sí que és cert que jo tenc unes idees i que a partir d'aquestes idees crec que la dreta és intrínsecament dolenta en les seves bases, en les seves lleis, en la seva manera d'actuar i que no pot dur mai enlloc. Ara bé, hi pot haver persones bones dins la dreta, però això sí, equivocades o ignorants; ara conscients impossible!. Dins l'esquerra, segur que hi ha molt de dolent, molt d'equivocat, molt de tot, però les seves lleis apunten cap a un futur bo i més just. I així com dins l'esquerra hi ha molta gent dolenta, dins la dreta no i pot haver ningú bo. Per tant jo mai podré recolzar una cosa que faci mica d'olor de dreta. No ho puc recolzar mai; impossible! Ningú no em pot privar de pensar això que he dit.

P. I d'actuar?

R. I d'actuar, tampoc. Jo he de pensar i actuar de la meua manera. Una vegada ja ho vaig dir al senyor bisbe, que em renyà per la meua manera d'actuar. Jo li vaig dir «*Senyor*

bisbe, vostè, amb mi, només pot fer una cosa i és canviar-me de lloc. Quan vostè m'ha posat en un lloc, som jo qui he d'actuar en aquest lloc i si no hi està d'acord, em tregui i em posi aquí deçà o allà deçà. Però res més». Ara bé, que per allà on pas deix una política? No serà tant! Vaig passar per Vilafranca i jo no crec que hi influís, el que passa és que de llavors ençà la dreta no ha tornat a aixecar el cap. Però jo no crec que influís en res.

P. I dins Maria?

R. Dins Maria, igual. Sabeu què passa? Sempre que vaig a un poble em passa el mateix. Tot d'una se m'aferra la dreta! Em volen convidar a sopars, m'afalaguen, fins que veuen que no hi ha res a fer. I jo vaig fent el meu camí.

P. Pere, si tu has optat de manera lliure per ajudar, donar suport, i treballar perquè l'esquerra dugués la vara de la política; tan bé ho ha fet que mai no ha sortit de la teua boca cap retret a la seva manera de fer política, sinó elogis continuats i defenses apassionades?

R. L'esperit de crítica no l'hem de perdre mai. Fa una estona ja ho he dit, que dins l'esquerra també hi ha molt de dolent. I allò que és dolent sempre s'ha de canviar. Vengui d'allà on vengui. Vengui d'aquest batle o d'aquell altre. Sense por. I allò que és bo s'ha de dir, s'ha d'exaltar. S'ha d'ajudar la gent a caminar. I aquesta revista és un bon exemple d'això. Allò que no hem de fer mai és criticar les coses bones, per opcions polítiques o per idees. Dir que una cosa és dolenta, només perquè jo som dels altres. Això no ho podem fer.

P. És curiós com un personatge com tu, que mai no ha

callat davant ningú, que mai no ha fet la bona als sectors conservadors, hagi connectat tan bé amb la majoria de feligresos o feligreses d'aquesta tendència que van molt per l'església. Has aconseguit muntar una coral, un grup de dones de neteja de l'església, un grup que se'n cuida de l'economia, etc. Com ho has aconseguit això? Creus que t'ha entès tota aquesta gent?

R. Aquí hi ha dues coses. Una cosa és el missatge i l'altra és l'amistat. Són dues coses distintes. I el missatge i l'amistat es poden complementar. Però sí que és cert que bona part d'aquesta gent que ve a l'església i estan contents del meu comportament, de la meua manera de ser, no vol dir que hagin entès res. No entenen el missatge, perquè si l'entenguessin se n'anirien. I alguns així ho han fet. Pots, ben bé, haver estat a missa set o vuit anys i no haver entès res de res. Molts s'han quedat amb l'accessori del capellà, no amb el bessó.

P. Pere, tu que sempre has despotricat tant sobre determinats comportaments de l'església; a què vénen aquests viatges organitzats a Lurdes o Fàtima, llocs que tu has blasmat més de dues vegades?

R. Jo no crec amb el negoci de Lurdes i hi estic en contra, tampoc amb el de Fàtima, a pesar que sigui més senzill, més pobre, ni amb el de Santiago, però, a través de Lurdes, a través de Fàtima i a través de Santiago se pot descobrir una altra cosa distinta. Hi ha d'haver necessàriament un esperit religiós que tu pots trobar a qualsevol lloc, fins i tot a Lurdes, a Fàtima o a Santiago mateix, al marge del seu muntatge particular. El sentit de reencarnació de la Mare de Déu, que l'església accepta, sempre que sigui amb el mateix cos, per què no el podem trobar també a Lurdes?

P. Pere, ara que ens parles d'imatges, per què no ens parles del que pretenies fent posar aquells dos llums dins l'església per destacar la figura del venerable Font i Roig? Saps que en Joan Rumbo ens ha demanat que t'ho preguntàssim per ell saber si els ha de deixar encesos o apagats?

R. La meua idea era promocionar en Font i Roig, donar-lo a conèixer i alhora promocionar la veneració cap a la seva persona, a través de l'església, per veure si qualche dia la parròquia pot tenir un protector, un escut, un sant. Molt més sant que en Juníper Serra i molts d'altres que veneren per aquí.

P. Com es va possibilitar el pas d'en Jaume Santandreu per Maria, per la parròquia i què ha significat per a tu?

R. El pas d'en Jaume per Maria va ser, a dir veritat, iniciativa de tos dos. Un dia ens topàrem i en parlàrem. Ell manifestà que li agradaria fer una experiència de poble i jo en vaig anar a parlar amb el bisbe. Ell em digué que no i jo, que sí. I ell que no i jo, que sí. «*Idò si en Jaume no pot venir, me'n vaig jo*», li vaig dir. «*Idò ja te'n pots anar*

quan vulguis», em respongué. Jo agaf els trastos i me'n vaig cap a Manacor. Hi vaig estar quatre o cinc mesos sense donar senyals de vida. Jo ja no les tenia totes, fins que un dia, el senyor bisbe ens cridà a en Jaume i a mi a palau. Hi anam i ens diu «*Podeu anar a Maria tranquils*». A en Jaume li va fer un paper com mentre estava baix la meua tutela. Què m'ha donat en Jaume? La seva amistat. I m'ha tret de problemes més de dues vegades. Sempre m'ha fet favors i m'ha tret de compromisos. Quan hi havia qualche problema no tenia res més que dir-li, «*Jaume hauries de fer això o allò altre*» i ell tot d'una ho feia.

P. Pere; ¿per què el Perú un altre cop i no a qualsevol lloc de Mallorca, que segur que acollirien la teua presència de bon grat?

R. L'opció del Perú la tenc feta de sempre. Fa deu anys, la meua tornada a Mallorca va ser deguda a l'edat avançada de la meua mare; si no hagués estat per això segurament no hagués tornat. I aquests deu anys a Maria han estat els deu anys que he pogut cuidar mumare. I els mariandos m'hauran de perdonar que hagi deixar algun dia a la setmana per anar al seu costat a cuidar-la. Ara, una vegada que mumare ja no hi és he de tornar allà on era. Si estigués malalt, si tengués qualche problema greu que m'impedís anar-hi, d'acord, però si hi puc tornar tenc l'obligació de tornar-hi.

P. I t'ho plantes com una partida definitiva o fas comptes tornar?

R. No! Faig comptes tornar, però serà quan ja no pugui fer la meua feina allà. I si tengués qualche desgràcia i morís allà vull que m'hi enterrin en el cementeri de més a prop. Segur que faré un bon fems! Sabeu què passa? Si una persona ha de fer mèrits per pujar o per millorar no importa parli de llibertat. Vols ser lliure? Idò has d'estar disposat a perdre-ho tot.

P. Pere; per què has evitat tant que la gent de Maria et digués adéu? És cert que tancares la rectoria per què la gent no vengués a despedir-se de tu?

R. No és cert. Quan vaig veure aquest escrit que ho deia em va estranyar. Jo no he tancat mai cap rectoria ni per això ni per allò. Sí que és cert que em digueren per fer un sopar, per fer tal. Però això jo no ho puc fer mai. Perquè jo més bé o més malament, amb distincions o sense distincions, jo he volgut ser el rector de tots. I encara que no ho hagi aconseguit o hagi fet parts i quarts, si ara al final feia una despedida amb una determinada gent, malament!. La darrera bocinada no pot ser una bocinada partidista. És com aquella frase que li diuen a aquell cardenal «*Ja que has viscut com a cardenal mor com a cristià*». La darrera bocinada no l'has de pegar amb ningú. El darrer perdó és per a tothom. I la darrera amistat, també.

Si he estat partidista, al darrer moment no ho puc tornar ser.

P. Si haguessis de parlar de Maria com un poble amb virtuts, quines en destacaries?

R. La sinceritat. És un poble obert, natural. I natural, vol dir que no fingeix. A la cara es veu el que volen dir. No saben amagar gaire. Jo sé amagar més, molt més. La majoria de gent diu allò que pensa. Per esser sincer vos he de confessar que tot el temps que he estat amb vosaltres, heu dit molt més què pensàveu vosaltres, que no jo. Es nota tant allò què pensen, que fins i tot els quintos no han aconseguit banyar-me mai a les beneïdes. I això que ho han provat més de dues vegades. Tot d'una que veia que s'acostaven amb males intencions, deia a en Joan Rumbo «Ala Joan, recollim els trastos que va d'aigua!». I no m'han aglapit mai. Maria vibra. És un poble viu, és un poble jove i això es pot notar amb tot el munt d'activitats que fa la gent. Hi ha esport, hi ha cultura, hi ha ganes de fer festa.

P. I de defectes, quins destacaries?

R. No puc parlar de defectes col·lectius. Que hi ha hagut gent que s'han tancat amb barra perquè els he dit la veritat i no me saluden, bé! Què hi puc fer?

P. Pere, tria: democràcia o menjar per a tothom?

R. Menjar per a tothom.

P. Democràcia liberal o comunisme?

R. Comunisme.

P. Si l'església ha de ser l'església dels pobres; com ha de ser l'evangelització dels rics?

R. Han de tornar pobres.

P. ¿Quin sentit té que un bon grapat de joves facin una confirmació massiva, que l'església ho promogui i que una vegada acabat la majoria d'ells no tornin a passar per l'església en no ser per casoris, batejos o funerals?

R. No té cap sentit, però ha servit per reflexionar junts.

P. Pere, hem començat parlant del Sínode que s'està celebrant a Mallorca i que ha començat ara fa poc; què n'esperes?

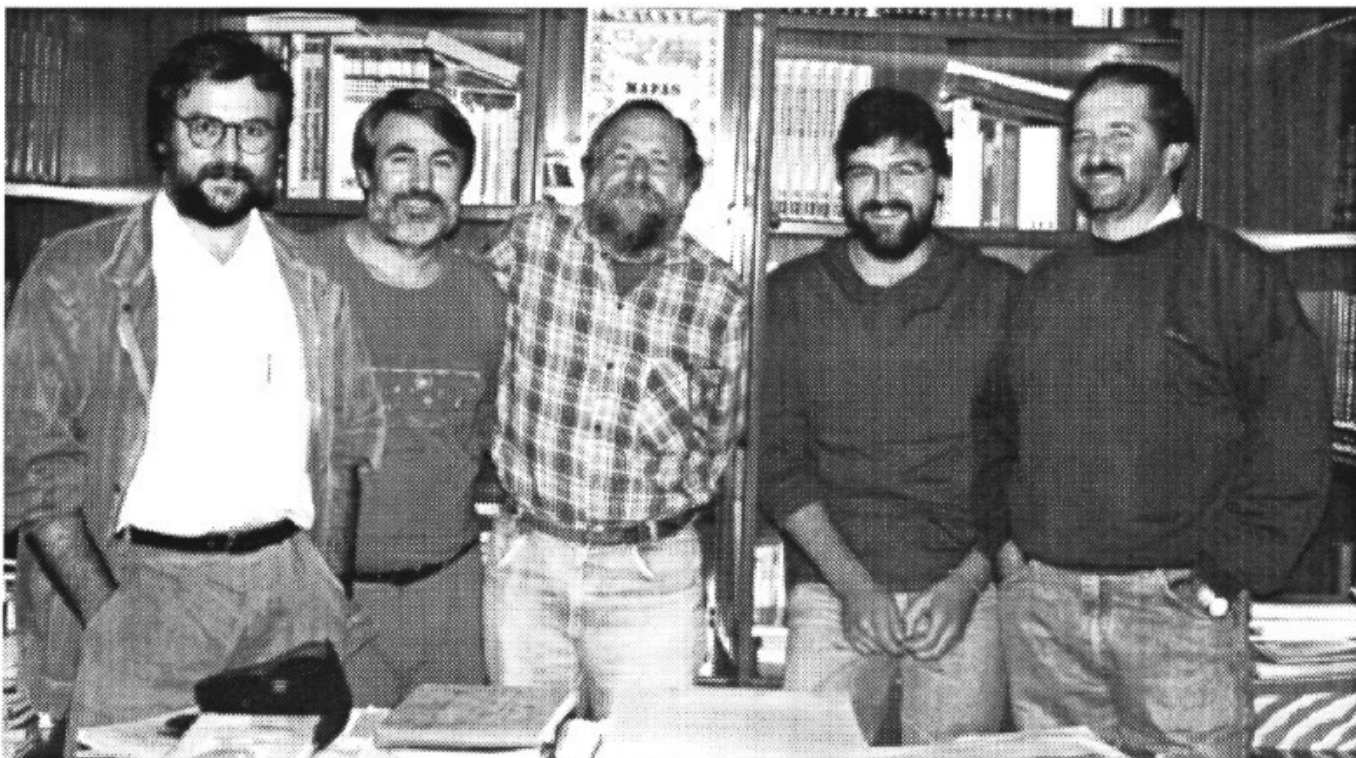
R. No n'esper res, però sempre hi pot haver un miracle.

P. Acaba amb un consell per al poble, tal com solies fer tu a les teves xerradetes.

R. Que el poble sigui el més lliure possible.

Han passat més de dues hores des que els membres del Consell de Redacció hem iniciat la xerradeta amb en Pere. El campanar, que es veu per una finestra de l'estudi on som, ara ja és il·luminat per uns focus que destaquen la seva silueta sobre una nit negra i enigmàtica. S'ha fet de nit. No ens havíem temut, però a l'estudi érem gairebé a les fosques. Potser no ens feia falta massa llum. Teníem la paraula.

Consell de Redacció

INFORMACIÓ DEL SÍNODE

Els treballs sinodals començaran amb la missa del dia 20 d'octubre, a les 20,30 hs., a la Seu.

El Bisbe ha escrit una carta pastoral sobre l'inici del Sínode a la Diòcesi de Mallorca.

RESUM DE LA CARTA PASTORAL

El Sínode és una Assemblea de sacerdots i d'altres feels escollits d'una Església particular, que donen la seva ajuda al Bisbe de la Diòcesi per al bé de tota la comunitat diocesana.

El Bisbe és qui convoca el Sínode, qui el presideix i qui promulga les conclusions.

Tots els membres de la nostra Diòcesi (sacerdots, religiosos, religioses i seglars) estan convidats a prendre part en l'elaboració de propostes.

Raons per a la convocatòria del Sínode:

1.- L'últim Sínode de Mallorca es celebrà fa trenta-cinc anys Bisbe Enciso: 1958-60).

2.- Immediatament després del darrer Sínode mallorquí es va celebrar el Concili Vaticà II, que va suposar una profunda renovació de l'Església.

3.- Durant els darrers decennis el nostre món ha viscut uns canvis espectaculars.

4.- La necessitat d'iniciar una «nova evangelització» i de preparar-nos degudament per els desafiaments d'aquest final de sgle.

Etapas del camí sinodal

Etapa preparatòria

Ja s'ha celebrat (setembre 1994-juliol 1995)

Dos treballs:

1.- Pregària i reflexió de base.

2.- Comissió preparatòria. Fruits del seu treball són:

a) Els aspectes concrets de com s'ha de celebrar el Sínode (calendari, nivells de treball, temps per a la discussió dels diferents temes)

b) La presentació de tres comissions tècniques (de reglament, de metodologia i de relació amb el mitjans

de comunicació) i la presentació de tres comissions que preparen els temes de reflexió durant el temps sinodal.

Etapa de reflexió

Durarà tres cursos (octubre 1995-juliol 1998)

A cada curs s'estudiarà un d'aquests grans temes

- L'evangelització (Tot el que fa referència a la proclamació de la fe a l'interior i a l'exterior de l'Església)

- La celebració de la fe (Tot el que fa referència a la litúrgia als sagraments, a la seva celebració i a la vivència per part de tot el poble de Déu)

- El compartir de l'Església (Tot el que fa referència a la presència de l'Església en el món, la relació amb les

a l t r e s
c o n f e s s i o n s
r e l i g i o s e s , e l
s e r v e i a l a
s o c i e t a t , l a
c o n s c i è n c i a c r í -
t i c a d e l a
r e a l i t a t , l a
d e d i c a c i ó a l s
m é s p o b r e s)

T r e s
p o n è n c i e s
d e b a t r a n
a q u e s t s t e m e s i a
p a r t i r d ' e l l e s e s
r e d a c t a r a n
p r o p o s t e s q u e

constituïran el material de treball de l'Assemblea final del Sínode.

Cada curs constarà de tres fases:

1.- Inicial o bàsica (parroquial, de comunitats, moviments o altres grups)

2.- Intermedà (Arxiprestats, Delegacions, CONFER)

3.- Diocesana (a càrrec dels Consells Presbiterial i de Pastoral)

Etapa final

Assemblea Sinodal (octubre-desembre 1998)

Composició: Entre 150 i 200 membres

Funció: Discutir totes les propostes i votar la seva aprovació per ser presentades al Bisbe que serà qui les promulgarà com a orientacions pastorals i normativa pràctica.

Gabinet de Premsa del Bisbat de Mallorca

BULLIT DE NOTÍCIES

ROBATORI A L'OFICINA DE LA BANCA MARCH

El dilluns dia 2 d'octubre, devers migdia, un fet insòlit per aquests voltants va trencar la tranquil·litat del poble en aquesta època. El motiu un atracament a l'oficina de la Banca March. El botí pareix ésser que no va ésser molt gran, un centenar de milers de pessetes i la forma de procedir de l'atracador va ésser motiu de comentari un grapat de dies. A cada rotllada que en xerraven hi havia una versió distinta dels fets. Al cap de pocs dies varen detenir l'atracador, que a més de Maria també havia "feinejat" per altres pobles de la comarca.

ANADA A LLUC A PEU

Mariers i marieres pujaren a Lluç a peu el divendres 6 d'octubre. L'organitzador d'aquesta pujada va ésser l'Ajuntament. Ens han fet arribar algunes queixes d'accions protagonitzades per diferents jovenets de Maria. Així ens han dit que varen amollar els extintors de les cel·les, que se ficaren més d'una dotzena dins l'ascensor i que l'inutilitzaren i que insultaren a gent. Així ens ho han dit i així ho deim. Seria bo que hi hagués una mica més de control quan es fan aquestes sortides massives, ja que la falta de responsabilitat d'uns pocs no pot afectar el bon comportament de la majoria.

PINTADA DE SENYALS DE CIRCULACIÓ

Com haureu pogut comprovar si heu trescat un poc pels carrers de Maria, han pintat un parell d'"stops" i passos zebra, un d'aquests davant l'Ajuntament. Els que sempre cerquen punta a tot ja insinuen de les facilitats que el batle, regidors i demés personal de la Casa de la Vila tenen per sortir a prendre la fresca damunt la plaça.

MARIERS I MARIERES A LA SEU

Dia 21 d'octubre es féu un acte solemne a La Seu amb ocasió de la inauguració del Sínode, a la qual va representar de Maria hi fou present. En relació amb aquest Sínode, vos podeu informar a altres pàgines d'aquesta revista.

RÀDIO VOZ

Dia 11 d'octubre, devers les 7 de l'horabaixa, hi va haver una petita conversa a Ràdio Voz sobre Maria. Aquesta petita tertúlia estava formada pel locutor, Pere Pons, i els dos mariers i col·laboradors de la revista Magí Ferriol i Bartomeu Pastor. Xerraren un poc de la vida del poble en aquesta època de tardor, de la revista Fent Carrerany i de les troballes de Son Matet. En Bartomeu, en relació en aquest tema de Son Matet va manifestar que ja els havien

concedit el permís per iniciar les excavacions.

SERENATES PER LES VERGES

Segons ha pogut esbrinar aquesta revista, enguany per les verges hi va haver serenates pels carrers de Maria. Pareix ésser que el repertori "preparat" no era molt llarg, però els cantaires almanco varen poder menjar bunyols, ja que a dues de les cases afortunades en poder escoltar els seus "cants", els convidaren a entrar i a menjar bunyols. Segurament amb aquest èxit l'any que ve repetiran i possiblement també augmentin els cantaires.

COBRAMENT D'IMPOSTOS

Els dies 9, 10 i 13 de novembre passaran pel nostre Ajuntament els recaptadors d'impostos de la CAIB; tots els contribuents que com a bons ciutadans vulguin complir amb aquest deure és poden acostar a la Casa de la Vila. Si voleu agafar exemple d'aquestes obligacions, mirau com s'ho munten entre d'altres, persones com en Roldan, el regidor de l'Ajuntament de Palma José Mª Rodríguez i tants d'altres.

VISITA DEL PRESIDENT SOLER

El proper dia 9 de novembre a les 11'45 hores, ens visitarà el nou President de la Comunitat Autònoma, el Molt Honorable Sr. Cristòfol Soler. Suposam que des de l'Ajuntament li faran arribar totes les necessitats del poble, a veure si arriba qualche ajuda.

EL PROGRAMA SOBRE EL NOSTRE POBLE AL CANAL 4

El primer divendres d'octubre, devers les nou del vespre, hi havia poca gent pels carrers de Maria i molta davant la TV, i és que en aquesta hora s'emetia el programa de Canal 4, "L'humor dels nostres pobles" dedicat a Maria de la Salut. Va ésser un programa amè i entretingut d'una horeta de durada, mentre els convidats del plató, l'amo en Xesc de son Cloquis, Magdalena Carbonell, Magí Ferriol, Pere Fons i l'amo en Toni "Masset", anaven xerrant i contant coses del poble. S'intercalaven fragments gravats a Maria on es podien veure petites entrevistes amb persones del poble i imatges de Maria i voltants. Pareix ésser que molta de gent entre el divendres i el dissabte, que el repetiren, s'enganchà davant del televisor.

JA TENIM NORMALITZADOR!!

Ens ha arribat una carta del nou Director General de Política Lingüística del Govern Balear, Sr. Joan Barceló

BULLIT DE NOTÍCIES

i Matas, on ens exposa la "voluntat decidida i ferma del Govern Balear de donar un fort impuls al procés de normalització lingüística del català a les illes". És una carta plena de bones intencions i d'il·lusions. Des de Fent Carrerany desitjam que tota aquesta il·lusió sigui posada en pràctica i no quedi com tantes d'altres coses, arraconades. Pareix ésser que des de dins el mateix Partit Popular ja han començat a sortir veus discrepants amb aquest nou enfocament en matèria de normalització. Senyor normalitzador, heu de saber que la feina no serà fàcil i pel camí trobareu moltes de noses, des d'aquí vos desitjam sort i que pogueu fer la feina sense impediments.

ESPLAI, UNA ALTRA VEGADA

Dia 4 de novembre començarà si no hi ha res de nou, un altre temporada d'esplai. Monitors i monitores, nines i nins, mares i pares ja s'estan preparant cada un al seu redol, i tots els dissabtes fins a l'estiu hi haurà trull, bauxa i activitats i és segur que com cada any acabaran amb una acampada.

INFORMACIÓ DELS DONANTS DE SANG.

Hem rebut una informació, sense normalitzar, de la trobada de dia 29 d'octubre a Sant Joan amb els donants de la comarca. La darrera trobada va ésser dia 19 de juny de 1994 a Muro i des d'aquesta s'han incorporat 170 donants nous i ara ja són 2.544 a la comarca, entre ells 219 són de Maria.

CURSOS DE LA MANCOMUNITAT DEL PLA

El primer trimestre de l'any 1996, la Mancomunitat preveu realitzar cursos gratuïts dirigits a la formació dels treballadors en actiu. Els cursos són: Fiscalitat, Màrqueting, anglès nivell II i Alemany nivell II. Seran 15 alumnes per curs, treballadors afiliats al règim general i per tant l'horari serà fora de la jornada laboral. Per a més informació tel 83.04.41 i 83.04.31.

EXPOSICIÓ A LA CAPELLA FONDA.

Dia 24 de novembre s'inaugurarà a la Capella Fonda una exposició de pintura de l'artista de Santa Margalida, en Guillem Crespi. Aquesta exposició romandrà oberta fins dia 10 de desembre. Tindreu més informació en el proper número.

EL SEGON CICLE DE PRIMÀRIA VISITA CIUTAT

Els nins i nines del segon Cicle de Primària de la nostra escola anaran a Ciutat de visita. El Diario de Mallorca, l'Hort del Rei, la Ciutat Vella amb els seus edificis

i les exposicions de La Caixa foren els llocs que visitarem els nostres escolars. L'exposició del naturalista Sabater P els va interessar especialment.

I ELS DE CINQUÈ A VUITÈ PUJAREN AL TEIX

I per a pujar allà dalt hagueren de fer part del bel camí que l'Arxiduc Lluís Salvador feu construir per a contemplar les encara més belles vistes que d'allà dalt es divisen.

ELECCIONS A LA TERCERA EDAT DE MARIA

El passat 30 de setembre hi va haver eleccions per renovar la Junta Directiva de la 3a Edat de Maria.

Varen ser 17 els candidats per ocupar 7 places a la nova junta. L'Associació compta amb 430 associats, dels quals 300 passaren per les urnes. Convé recordar, però que només tenien dret a vot els associats majors de 6 anys. Això pot donar una idea de la gran participació. A final el recompte donà el següent resultat:

President:	Josep Vanrell Moragues	145 vots
Vice-president:	Joana Aina Tugores Mas	134 «
Secretària	Catalina Mas Cifre	130 «
Vice-secretari:	Joan Morey Mascaró	117 «
Tresorera:	Antònia Carbonell Mas	90 «
Vocal:	Antònia Gelabert Crespi	89 «
Vocal:	Guillem Bergas Carbonell	86 «

Els desitjam molta sort durant el seu mandat.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

L'amo en Pere Bunyola Mas que morí el passat dia 1 d'octubre, a l'edat de 81 anys. Tenia el seu domicili al carrer Major, número 97.

Francisca Maria Bergas Galmés que morí el passat dia 1 d'octubre, a l'edat de 23 anys. Morí a Ciutat.

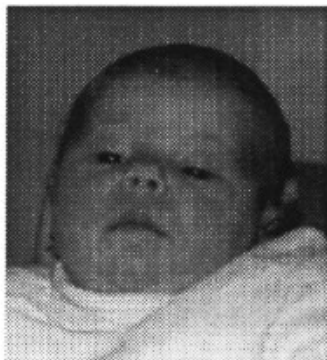
L'amo en Sebastià Mas Ribas que morí a l'edat de 65 anys, el passat dia 10 d'octubre. Vivía a la Carrera Plana, número 11.

L'amo en Gabriel Bergas Aulet que morí el passat dia 25 d'octubre de 1995, a l'edat de 78 anys. Vivía al carrer de Sa Raval, número 204.

Que descansin en pau.

BENVINGUTS:

Na Marina Ribas Nadal va néixer el passat dia 21 d'octubre. Es filla de n'Esteve Ribas Mas i n'Antònia Nadal Bergas.

N'Antoni Mas Pons va néixer el passat dia 25 d'octubre. Els seus pares són en Joan Mas Colombram i n'Aina Maria Pons Vanrell.

Enhorabona als seus pares i demás família.

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	525002
FAX	525194
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CA SES MONGES	525144
LOCAL TERCERA EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	880077
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA	061
SON DURETA (Centraleta)	175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)	502850
AMBULÀNCIES	200362
RECAPTACIÓ DE TRIBUTS	
DE LA CAIB (Inca)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA	
(Inca)	505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dimarts, dijous i divendres: de 18 a 20 hores.

Dimecres: de 17 a 20 hores.

Dissabtes: de 10 a 13 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 7'30 i 15 hores.

Sortides Palma: 13 i 19 hores.

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU: Carrer Ponent, número 3.

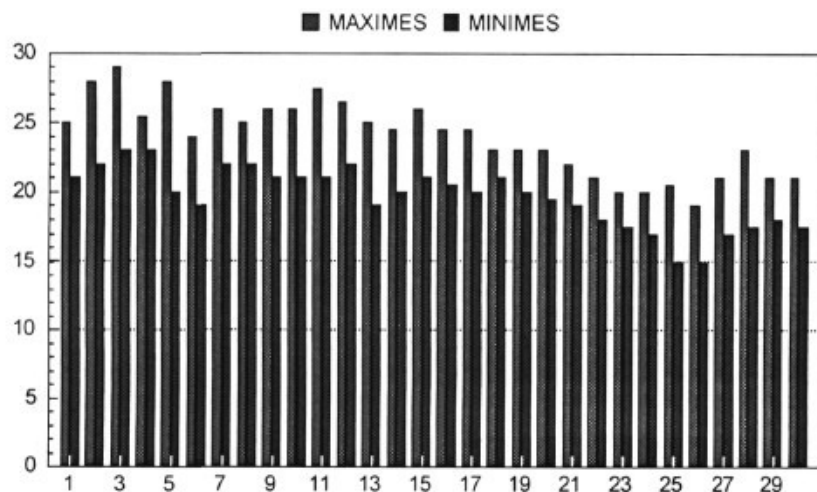
- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al855043

- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al520292

- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al236624

El temps

MES DE SETEMBRE

PLUVIOMETRIA

Dia 4	4'5 l.
Dia 5	45 l.
Dia 13	1 l.
Dia 16	23 l.
Dia 18	2 l.
Dia 21	10 l.
Dia 24	9 l.
Dia 25	10 l.

TOTAL,
104'5 LITRES

Temperatura Màxima
29° C (Dia 3)
Temperatura Mínima
17 °C (Dia 27)
Temperatura Mitjana
21'9 °C
Mitjana Màximes
24 °C
Mitjana Mínimes
19'7 °C

ELS PRIMERS 100 DIES

Han passat ja més de 100 dies des que es va constituir, després de les eleccions municipals del mes de maig, l'Ajuntament de Maria. La voluntat popular, 116 vots, va fer que els "Independents de Maria" poguessin tenir un regidor assegut a la taula de la sala de plenaris. Com ja vaig fer públic en un escrit a FENT CARRERANY el passat mes de juliol la intenció del grup és el de dur "l'esperit del nostre programa electoral" a la Casa de la Vila i ho anirem fent al llarg d'aquest propers 4 anys, fidels al nostre programa i a la disposició del tots els mariandos i mariandes.

Des del primer dia hem tengut una actitud positiva en front dels temes que s'han tractat a la Sala de Plens i les nostres propostes han començat a pujar-hi. Hem intentat la participació ciutadana en les tasques municipals i per això ens posicionàrem d'una manera democràtica i amb una proposta alternativa en contra de la intenció de la majoria que es realitzàs un plenari cada dos mesos i en un dia i hora no molt adequat. La nostra observació va esser recollida, en part, per la majoria, i els plenaris es celebraran el primer dissabte de cada mes a partir de les 11'00 hores, ajornant per a més envant l'aprovació del reglament de participació ciutadana. No estarem gaire a tornar treure el tema a debat. Vista l'afluència dels ciutadans de Maria als plenaris, la veritat és que un es fa la pregunta de si la gent en el fons, a tots, els importa molt poc les actuacions dels seus governants i no vol participar de la vida "oficial" de Maria. La resposta, per ara, és molt clara i ningú podrà dir-nos a la cara que no hem intentat dur endavant la nostra proposta reflectida al programa electoral i a la carta que rebéreu a ca vostra.

Hem recollit les inquietuds d'un sector de gent jove

CASA
DE LA VILA

i hem aconseguit la creació d'una borsa de treball per a la gent de Maria interessada en fer feines puntuals que des de l'Ajuntament es realitzin, durant les festes, per l'estiu o en qualsevol moment i que ben bé poden esser fetes per gent no qualificada però sí amb ganes de guanyar-se uns doblers. Per rigorós ordre i amb claredat, ens cuidarem que així sia; la Mancomunitat del Pla, i just per gent del nostre poble com deia la proposta, crearà aquesta borsa oberta a tothom.

Tal vegada molts es pensaven que la nostra positura, representada en la meua persona, seria d'una oposició crítica, pura i dura, davant les accions del govern municipal del PSOE i res més lluny del que hem fet. Les nostres actuacions han estat constructives i participatives en tot moment i en donen fe les actes dels plenaris, seguint les nostres intencions manifestades públicament.

Personalment sent damunt les meves espatlles el pes dels qui decidiren dipositar el vot a la nostra candidatura i esper que hi segueixin confiant.

Jaume Mestre

PASSANT L'ESTONA AMB... UN NATURALISTA, JORDI SABATER PI

Per molta gent adulta i també pels més petits, segur que després d'haver visitat el zoo de Barcelona, que tots hem fet tantes vegades, tan els qui hi vivim com els qui vénen de visita, si se'ls preguntàs què és el que més els ha agradat i impactat, de ben segur que una immensa majoria diria que en Floquet de Neu. Però si després els demanem si s'han fixat amb la llegenda que hi ha a la fitxa tècnica del goril·la, on es descriu el seu hàbitat, els estils de vida, la mateixa immensa majoria diria que no, que no recorden quasi bé res més.

Doncs per tots aquests visitants passavolants, i molt més pels infants, perquè en un futur en valorin adequadament el fet, en aquella mateixa fitxa s'hi fa esment que en Floquet de Neu va ser capturat per una tribu de Guinea, quan encara era colònia espanyola, sota la direcció científica del naturalista Professor Sabater Pi, i que aquest, conscient ja en aquell instant de la gran transcendència de trobar un exemplar únic de goril·la albi, el va enviar al zoo de Barcelona, pel qual treballava en estudis científics de Primatologia.

Aquest home únic al nostre temps i al nostre país, on els naturalistes semblen personatges de novel·la, de pel·lícula o bé del segle passat, és un home de carn i os, amb qui m'uneix una bona amistat, amb qui he tingut llargues converses, de qui em sento admirador, i pel qui, degut a la seva obra científica, evidentment poc coneguda pel gran públic, sent un respecte profund.

El professor Sabater Pi és una figura reconeguda arreu del món en els ambients de les Ciències Naturals, una autoritat mundial en Primatologia, va ser amic personal de la Dra. Diane Fossey, que s'ha fet coneguda del gran públic per la pel·lícula "Goril·les en la boira", i amb qui té publicats treballs científics en revistes internacionals de gran impacte, com el *Journal of the Zoological Society of London*, n° 195, pags. 215-233, un treball titolat: "Demography of Gorilla gorilla in the wild".

És un esperit inquiet que no para mai de donar conferències, de mostrar els seus coneixements, de contrastar les seves idees amb les dels altres, de fer de mestre i de professor.

Va treballar més de 25 anys a Rio Muni (Guinea) efectuant estudis de camp, per analitzar la conducta dels goril·les, ximpanzés i d'altres primats. És conegut arreu del món científic internacional pel descobriment, descripció, fotografia i filmació d'un grup de ximpanzés de la regió de les muntanyes d'Okorobikó capaços de fabricar petites eines de treball, uns palets per punxar i extreure formigues, que ells mateixos arrodonien i els feien punta; posteriorment ho ensenyaven als fills petits, en un intent que poguessin

Floquet de Neu adult, Zoo de Barcelona (Barcelona, 1991) Dibuix a llapis grafit i acuarel·la (18x25 cm)

ser autònoms en el futur o l'hora de buscar-se el menjar; aquesta aportació fou una troballa espectacular en el camp de l'etologia, tota vegada que és la primera protoindústria d'aquests primats; la utilització de pedres per trencar nous i d'altres fruits amb closca dura. Va confirmar i demostrar nivells d'intel·ligència en alguns grups de primats.

Els qui han visitat alguna vegada les exposicions que organitzen algunes entitats culturals al voltant de la seva obra, recentment n'hi ha hagut una a la Ciutat de Mallorca, a part del que ja he esmentat, un s'adona de seguida que s'hi troben una quantitat de dibuixos fets a mà, tant de plantes com d'ocells, com de goril·les, ximpanzés, altres animals, detalls d'alguna part anatòmica, etc. Un queda admirat de la perfecció, varietat i detallisme dels dibuixos i comença a sentir un profund respecte quan hom descobreix que tot aquest valuós material pictòric està fet a mà i al natural pel mateix Sabater Pi.

-Des de quan us ve la vocació pel dibuix?

-De ben petit ja pintava, tenia una gran vocació pel dibuix, aspecte que no agradava al meu pare, ja que pensava que d'aquesta manera no em podria guanyar la vida; deia que els artistes ho passen malament i els és molt difícil obrir-se camí. A més, em deia, que jo només feia "monigotes", sense gràcia i sense cap interès artístic; que m'ho repensés, que el meu futur havia de ser un altre, fins al punt que m'ho va prohibir.

S'ho va prendre tan al peu de la lletra, la prohibició

del seu pare, que fins l'any 1.946, quan ja estava a Guinea no havia tornat a dibuixar; i ho va fer per pura necessitat, com una ajuda per completar els estudis etnològics.

-En aquell temps, malgrat la utilització d'una càmera fotogràfica, els detalls dels tatuatges del poble Fang no podien ésser captats per aquesta, per tant s'imposava el dibuix al natural. D'aquesta manera la col·lecció d'apunts de cares i detalls humans es va fer nombrosa, original i molt important per a l'estudi.

-Recordo que en el transcurs de la meua primera estada a la regió dels volcans de Virunga (Ruanda i Zaire), convidat per la meua molt amiga Dian Fossey, el dibuix em va permetre captar petits detalls facials dels gorilles de muntanya que la mateixa Diane no havia observat amb precisió, i varen ésser d'acord en l'interès que tendria, per exemple, dur a terme un inventari de la variada tipologia dels nassos d'aquests primats gegants, totes diferents, de manera que ben dibuixades podrien servir perfectament com a document identificador.

-El món vegetal complementari de l'animal, em va obligar a aprofundir en el coneixement físic dels arbres, els fruits, les flors, és a dir, en el de llur forma i color, camí que em va dur a valorar cada vegada amb més convicció el seu enorme encant; els perfils vegetals han d'expressar, si és possible, els volums, les densitats, les tonalitats i fins i tot les policromies, és a dir, tot el que configura el que els etnòlegs denominen UMWELT d'un grup zoològic, expressió que podríem definir, de manera genèrica, com el món sensitiu en què viu immersa la comunitat animal; en el cas dels primats, es tractaria d'una UMWELT visual, cromàtica i tridimensional, semblant a la nostra, ja que també som primats.

-Els treballs de camp dins la selva, estudiant animals, exigeix una elevada perseverància i una enorme capacitat d'espera; el temps es torna lleu i fins i tot agradable si es consumeix dibuixant; els arbres que pots contemplar des de l'amagatall o bé les lianes plenes de nusos i de taques de líquen (verdet), les grans fulles brillants i els fruits de les palmeres nanes, les vistoses flors del afromous, etc.

Les similituds morfològiques i conductuals dels primats africans (goril·la i ximpanzé) amb els humans, va

cridar fortament l'atenció de l'home occidental des del seu descobriment. Aquesta semblança el va fer sentir-se incòmode, tota vegada que constituïa un testimoni biològic que podia atemptar contra la validesa del context filosòfico-emocional que l'home s'havia construït al llarg de la seva història cultural per protegir llur "unicitat" en l'àmbit de la creació. Davant aquest nou plantejament que suposa per a la psicologia, l'antropologia i en general per a totes les ciències relacionades amb la conducta humana, els resultats d'aquestes investigacions interdisciplinàries, no permeten formular

dubtes raonables sobre l'extraordinari valor que han adquirit els primats africans per a ser utilitzats com els models homòlegs més vàlids en tots els estudis futurs de la conducta i biologia humana.

Una vegada més una lliçó d'humilitat per a l'home.

Antoni Gelabert Mas
Barcelona, Setembre-95

Retrat d'indígena mongo-boyela del Zaire(1989). Dibuix a llapis grafit i aquarel·la, realçat amb tinta xina (18x25 cm)

INFORMACIÓ SOBRE LA SESSIÓ PLENÀRIA ORDINÀRIA CELEBRADA PER L'AJUNTAMENT EL DIA 7 D'OCTUBRE.

1.- PROPOSTA DE LA BATLIA SOBRE SOL.LICITUD A LA DIRECCIÓ GENERAL D'HISENDES TERRITORIALS DE REDUCCIÓ DE RETENCIONS AMB CÀRREC A LA PARTICIPACIÓ DE L'AJUNTAMENT ALS TRIBUTS ESTATALS.-

S'aprova la següent resolució:

a. Fer seva i ratificar la sol.licitud formulada per la Batlia, a la Direcció General de Coordinació amb les Hisendes Territorials sol.licitant una retenció del 25% als efectes de compensar el deute.

b. Aprovar el següent Pla d'Equilibri Econòmic i Financer de caràcter plurianual, als efectes d'afrontar les obligacions pendents de pagament i fer front a les obligacions ordinàries per al funcionament dels serveis mínims obligatoris:

1) Ordenar que, per al present exercici i amb caràcter prioritari, s'iniciïn els tràmits pertinents per procedir a la depuració comptable dels saldos de Drets pendents de cobrament per Resultes d'Exercicis Tancats.

2) Procedir a la realització d'un estudi i, en el seu cas, a la revisió de les Ordenances Fiscals Municipals, singularment de les Taxes i Preus Públics per adequar les quotes tributàries al cost real dels distints serveis municipals prestats i sosteniment de les inversions necessàries per al seu manteniment operatiu.

3) Comprometre's a disminuir les despeses voluntàries de forma efectiva, atenent-se als mínims i obligatoris.

4) Que els pagaments de les obligacions municipals es realitzin conforme als criteris de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals.

5) Procedir a activar al màxim el cobrament dels ingressos municipals, no delegats a la recaptació de la Comunitat Autònoma.

c. Facultar al Sr. Batle, perquè en nom de l'Ajuntament, pugui firmar tots els documents que fossin necessaris.

El Sr. Mulet del Grup Municipal del P.P. demanà que sobre el tema de l'IVA se'ls donàs explicació i informació, la qual ja havien sol.licitat dues vegades. També demanà una vegada més on havien anat els diners de l'IVA i com s'havien gastat.

Li contestà el Sr. Batle que en altres ocasions ja havia manifestat les raons del perquè la comptabilitat municipal de l'exercici de 1.993 estava a punt de tancar-se i que el tècnic del C.I.M. hi estava treballant amb l'Administratiu de la Corporació.

Afegint que malgrat la situació indicada, podien acudir al referit funcionari de la Corporació per sol.licitar informació sobre el tema. La qual cosa també fou corroborada pel 3r Tinent-Batle.

Els reunits, per majoria absoluta, aprovaren aquesta resolució.

2.- PROPOSTA D'ADHESIÓ DE L'AJUNTAMENT A LA PLATAFORMA EN DEFENSA DEL FERROCARRIL I ALS SEUS OBJECTIUS.-

Per majoria absoluta, 6 vots a favor: PSOE i Independents i 2 en contra: PP, es va acordar aprovar íntegrament aquesta proposta i remetre-la a la Plataforma en defensa del Ferrocarril.

3.- PROPOSTA D'ADOPCIÓ PER PART DE L'AJUNTAMENT DE MESURES EXEMPLARS EN MATÈRIA DE MEDI AMBIENT.-

1r.- Que l'Ajuntament promogui en totes les seves dependències l'ús de paper reciclat, llevat d'aquelles situacions en les què, per llei o per seguretat d'arxiu no sigui possible.

2n.- Que tant si es tracta de paper reciclat com de paper fabricat amb pasta verge, l'Ajuntament accepti només aquell que sigui elaborat amb tècniques ecològiques.

3r.- Que es prohibeixi en les dependències de l'Ajuntament el consum de material no reciclable, sempre que hi hagi un producte reciclable que es pugui substituir.

4t.- Que els residus que es generin en totes les dependències de l'Ajuntament tinguin un tractament d'acord amb les accions que el propi CIM promou per a tota la societat mallorquina. Això vol dir que el CIM farà recollida específica de: paper-cartó, vidre, olis, llaunes, roba, piles, "toners" de reprografia làser i els que, en el futur, s'incorporin al projecte global.

5è.- Que l'Ajuntament faci obligatori en totes les seves dependències l'ús de materials de neteja exclusivament biodegradables.

6è.- Que l'Ajuntament revisi totes les instal.lacions elèctriques de les seves dependències per tal d'implantar les tècniques més adients en cada cas per estalviar d'energia elèctrica, mitjançant limitadors, temporitzadors, etc.

7è.- Que l'Ajuntament adopti mesures parescudes respecte del consum d'aigua de les instal.lacions sanitàries en totes les seves dependències, inclòs el reg de jardins.

8è.- Que l'Ajuntament, a part de les mesures esmentades, assoleixi les que siguin adients per aconseguir una millora del mediambient, en totes les seves manifestacions.

Acte seguit el Sr. Batle indicà que no obstant estar a l'espera d'ubicar un punt verd amb la dotació de contenidors que aportaria el C.I.M, es tractava de fer tot el possible amb el tema.

El Sr. Jaume Mestre dels "Independents de Maria"

manifestà que s'hauria de donar la màxima celeritat amb tot el que es podia fer sobre aquest tema i ja que es parlava del tema del medi ambient, indicà que hi havia queixes en relació a "les esquitxades" de les herbes de les voravies.

S'aprovà per unanimitat.

5è.- PROPOSTA DE NOMENAMENT DE SECRETÀRIA DEL JUTJAT DE PAU DE MARIA DE LA SALUT.-

S'aprovà per majoria el nomenament de Francisca Ferriol Pons com a secretària del Jutjat de Pau de Maria, degut a la renúncia del secretari de l'ajuntament a exercir aquest càrrec.

6è.- MOCIÓ DEL GRUP MUNICIPAL "INDEPENDENTS DE MARIA" SOBRE CREACIÓ D'UNA BORSA TREBALL PER A REALITZAR FEINES PUNTUALS PER A L'AJUNTAMENT.-

MOCIÓ:

- L'Ajuntament de Maria crea una borsa de treball a la que es podrà apuntar qualsevol veí o veïna del poble que no tenguí una feina estable i estigui d'alta o no a la Seguretat Social, actuant des de l'Ajuntament segons Llei.

- Aquesta borsa de treball estarà exposada als diferents taulons d'anuncis dels que disposi l'Ajuntament i per rigorós ordre d'antigüetat s'adjudicaran els treballs.

- Una vegada un dels membres del llistat hagi accedit a un treball, acabat aquests, es podrà tornar apuntar al final de la llista i esperar el seu torn.

- En la mesura que sigui possible, es farà pública la previsió de feines a realitzar amb antel·lació al mateix lloc on hi hagi la borsa de treball."

Fou aprovada per unanimitat amb la següent esmena del batle: " Que la borsa de treball no fos creada per l'Ajuntament sinó a través de la Mancomunitat del Pla i només per la gent de Maria de la Salut ."

* MOCIONS D'URGÈNCIA.-

1a.- MOCIÓ PER ESCRIT DEL GRUP MUNICIPAL DEL PARTIT POPULAR SOBRE LA CREACIÓ D'UN PUNT VERD A L'ABOCADOR DE SON PUIG.-

La moció quedà pendent sobre la mesa, ja que s'acordà que es discutiria en el proper Plenari on s'ubicaria el punt verd, la qual cosa és acceptada per unanimitat.

2a.-MOCIÓ ORAL DEL SR. JOAN CARBONELL SOBRE PROPOSTA DE L'AJUNTAMENT CONTRA LES PROVES NUCLEARS QUE REALITZEN FRANÇA I XINA I ADHESIÓ DE L'AJUNTAMENT A TOTS ELS ORGANISMES I INSTITUCIONS QUE TAMBÉ PRO-

TESTEN CONTRA LES PROVES NUCLEARS QUE REALITZEN FRANÇA I XINA.-

Per unanimitat, s'aprovà íntegrament la Moció Oral d'Urgència.

7è.- PRECS I PREGUNTES.-

1r.- El Sr. Jaume Mestre dels "Independents de Maria" preguntà sobre la situació en què és trobava el tema de Montblanc.

Li contestà el Sr. Batle indicant que si es referia al tema de la Revisió de les NN.SS. de Planejament ja s'havia acabat el període d'al·legacions i els propietaris de Montblanc n'havien presentat, les quals serien estudiades pel Tècnic-Redactor. Quant a la construcció de les 12 vivendes unifamiliars s'havia remès l'expedient a la CIUM, abans d'atorgar l'Ajuntament les oportunes llicències d'obres.

2n.- El Sr. Jaume Mestre dels "Independents de Maria" preguntà sobre la possibilitat de substituir els focus que il·luminen el Campanari de l'Església.

Li contestà el Sr. Batle indicant que efectivament n'hi havia de romputs i altres que no il·luminaven degut a queixes de veïnats, però que es miraria.-

3r.- Finalment el Sr. Jaume Mestre dels "Independents de Maria" preguntà sobre la situació de la canera de'n Joan Font.

El Sr. Batle li contestà que li facilitaria el darrer escrit que se l'hi havia enviat sobre el tema.-

4t.- La Sra. Castelló del Grup Municipal del Partit Popular formulà el següent Prec:

Que es procedís a col·locar un cartell als contenidors dels fems indicant:

a) Que es traguessin les bosses del fems el mateix dia de la

recollida i unes hores abans.

b) Que les bosses de fems anessin fermades.

c) Que per part de l'empresa concessionària del servei de recollida es procedís a netejar els contenidors. Foren acceptats pels assistents.

5é.- El Sr. Batle formulà el Prec que s'enviàs escrit a la Mancomunitat del Pla demanant la neteja dels contenidors així com, també, la reposició dels contenidors deteriorats i espanyats, prec que fou acceptat pels reunits.

6è.- La Sra. Antònia Torelló, formulà el Prec, que s'enviàs escrit a la Mancomunitat perquè el concessionari del servei procedís un dia concret a recollir només els contenidors. Fou acceptat per tots els assistents.-

EL SANTUARI TALAIÒTIC DE COSTITX CENT ANYS DESPRÉS (1895-1995)

En commemoració del centenari de la troballa dels caps de bou de Son Corró de Costitx, la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear ha aconseguit que les emblemàtiques testes de brau tornin, temporalment, a Mallorca.

Els caps de bou de Costitx, que configuren les escultures més antigues de la nostra protohistòria i que actualment formen part del fons del Museu Arqueològic Nacional, són l'eix central de l'exposició que sota el títol *El santuari talaiòtic de Costitx, cent anys després (1895-1995)* s'inaugurà al Museu de Mallorca.

A l'acte, hi assistiren Luís Antonio Buñuel Salcedo, sots-director general de Museus Estatals del Ministeri de Cultura, la vice-presidenta del Govern Balear, Rosa Estaràs i Ferragut, el Conseller de Cultura, Educació i Esports, Bartomeu Rotger i Amengual, el director general de Cultura i Esports, Ramon Servalls i Batle, i el director del Museu de Mallorca Guillem Rosselló-Bordoy.

Aquesta exposició pretén mostrar als ciutadans tot el que sabem sobre el jaciment talaiòtic de son Corró: el que s'ha fet per recuperar el santuari, les restes arquitectòniques que han arribat fins ara, els descobriments tan importants que les excavacions de 1995 han propiciat i, en especial, la presentació per primera vegada al públic illenc dels tres caps de bou.

L'exposició d'aquestes peces anirà acompanyada de documents, i informes i retalls de premsa mallorquina de l'època en que foren descoberts i que constitueixen un valuós i atractiu material.

Cal destacar la presència, en aquesta exposició de les peces aparegudes a les actuacions arqueològiques dutes a terme enguany a Son Corró, que daten de la mateixa època dels caps de bous i que ja han estat restaurades pels tècnics del Museu de Mallorca: un bronze talaiòtic que representa el Mars Balearicus, un bronze romà que plasma la figura d'una divinitat domèstica: el llar augustal i tot una col·lecció de ceràmiques i petits objectes de bronze.

L'exposició, que romandrà oberta al públic fins a finals de desembre, es completarà amb un cicle de conferències i activitats alternatives, organitzat pel Museu de Mallorca juntament amb la Societat Arqueològica Lul·liana, una institució que va tenir un paper decisiu en el descobriment dels bous de Costitx, ara fa cent anys, quan pràcticament acabava de fundar-se. Aquestes activitats tindran com a finalitat aprofundir en l'estudi sobre el santuari de Son Corró i debatre sobre la situació de l'arqueologia a Mallorca.

La visita del Museu de Mallorca serà gratuïta mentre s'hi exhibeixin els Caps de Bou.

1. LES ACTUACIONS ARQUEOLÒGIQUES A SON

CORRÓ (1995)

La reexcavació del que quedava del jaciment va proporcionar interessants sorpreses perquè fou possible descobrir el parament intern del mur de façana, en relatiu bon estat, del qual no s'havia comprovat l'existència al llarg de les actuacions depredadores de 1895. Es comprovà, a més, l'existència de restes dels murs laterals que foren desmuntats en aquella època. Se sanejà el mur interior absidal i se'n va poder definir el parament extern, que no havia estat identificat mai. En conseqüència, aquestes descobertes feren possible delimitar amb certa fiabilitat l'espai ocupat per la cambra del santuari.

Les remocions incontrolades del segle passat arrasaren els vestigis d'estratigrafia, circumstància que ens impedeix determinar una seqüència cronològica en l'ús del monument. Malgrat tot, sí que ha estat possible trobar unes cavitats obertes en el pis d'argila blanca compacta i dura, que pogueren ser els llocs on foren aixecades les columnes que suportaven la coberta de l'edifici.

Les troballes arqueològiques han estat importants perquè introduiran uns canvis fonamentals en la interpretació de la trajectòria cultural d'aquell lloc sagrat: un bronze talaiòtic, representant el Mars balearicus, i un bronze romà que plasma la figura d'una divinitat domèstica: el llar augustal, enllacen no tant sols les dues manifestacions icòniques de la religiositat protohistòrica mallorquina, fins ara conegudes (culte al brau, de caracter zoomòrfic, i culte a la virilitat, de caracter antropomòrfic) sinó que perllongan la vigència de l'àmbit sacre fins a època romana, possiblement fins avançat el segle I de l'Era.

Petits objectes de bronze, una coloma semblant a la trobada el 1895, dos ramats d'elm relacionables amb els elms itàlics de les figures de Son Favar, un tros de banya d'un dels bous de la primera troballa i nombrosos vasos de ceràmica, pedents d'estudi, que auguren una important aportació a la coneixença dels sistemes de llatra i del talaiòtic final de Mallorca.

2. LA INTERVENCIÓ ARQUITECTÒNICA A SON CORRÓ (COSTITX)

L'acondicionament de les restes arquitectòniques del santuari talaiòtic de Son Corró s'ha realitzat al llarg dels mesos de març i abril d'enguany (1995).

Les actuacions que s'hi ha dut a terme són:

- Nova excavació del sector de la possible cambra del santuari per tal de comprovar l'estat del jaciment destruït l'any 1895.
- Recerca dels murs laterals invisibles des de la descoberta dels caps de bou.
- Sanejament del mur de façana malmenat per la presència d'ullastres i mates. Es desmuntaren les filades

superiors de la façana, s'eliminaren les arrels i més endavant els blocs desplaçats es tornaren al seu lloc

En una segona fase i segons les dades proporcionades per l'excavació, es va procedir a l'anastilosi dels elements de suport de la coberta. D'acord amb els estudis comparatius realitzats, es considera adient estructurar-lo a partir de sis columnes.

S'ha arribat a tal conclusió gràcies a la presència de les cavitats detectades en reexcavar el jaciment que recobria el pis del santuari i al nombre de tambors conservats, basant-nos en l'anàlisi dels santuaris de l'època, dels quals tenim notícia o encara es conserven.

Aquesta anastilosi es considera definitiva pel que fa a la distribució i col·locació dels tambors inferiors de les sis columnes. En aquest sentit, la reposició de les dues columnes del nord es pot considerar idònia i, per tant, definitiva. Els tambors superiors de les columnes central i les del Sud de la cambra tal volta és convenient, en una fase posterior, remodelar-ne l'organització sempre d'acord amb ulteriors investigacions que així ho aconsellin.

3. INVENTARI DE LES PECES EXPOSADES

-Cap de toro de bronze, amb dues banyes i dues orelles. Núm. de l'Inv. Gral. del Museu Arqueològic Nacional 18.454.

-Cap de toro de bronze, que conserva la banya dreta i l'orella esquerra. Núm. de l'Inv. Gral. del Museu Arqueològic Nacional 18.455.

-Cap de toro de bronze, amb dues banyes, orella dreta completa i restes de l'orella esquerra. Núm. de l'Inv. Gral. del Museu Arqueològic Nacional 18.456.

Dipòsit temporal del Museu Arqueològic Nacional autoritzat per OM 154/95, de data 4 de setembre.

-Guerrer nu, amb casc de tipus etrusc, el qual té aixafada la part superior. Li manca part del braç dret.

Comparable al guerrer provenent de son Favar de Capdepera. Datable del segle IV abans de Jesucrist.

-Llar augustal, bronze responent a un déu llar en actitud dansant. Època romana, datable el segle I després de Jesucrist.

-Coloma de bronze, semblant a la trobada el 1895, avui al Museu Arqueològic Nacional.

-Dos ramats d'elm, en forma de cimera enlairada, relacionables amb els elms itàlics de les figures de son Favar.

-Fragment de banya d'un dels bous de la troballa de 1895. En acarar-lo amb els bous originals es va poder confirmar que es tracta del fragment que faltava a la testa inventariada amb el núm. 14.584 del MAN.

-Anell de bronze amb aplicació de pasta, perduda. Època romana de difícil precisió cronològica.

-Anella de bronze.

-Aplicació de plom, amb incisions, amb dos claus de bronze per unir-la a una peça de natura desconeguda.

-Moneda romana d'època republicana. Bronze amb representació de la proa de nau.

-Moneda romana de bronze il·legible.

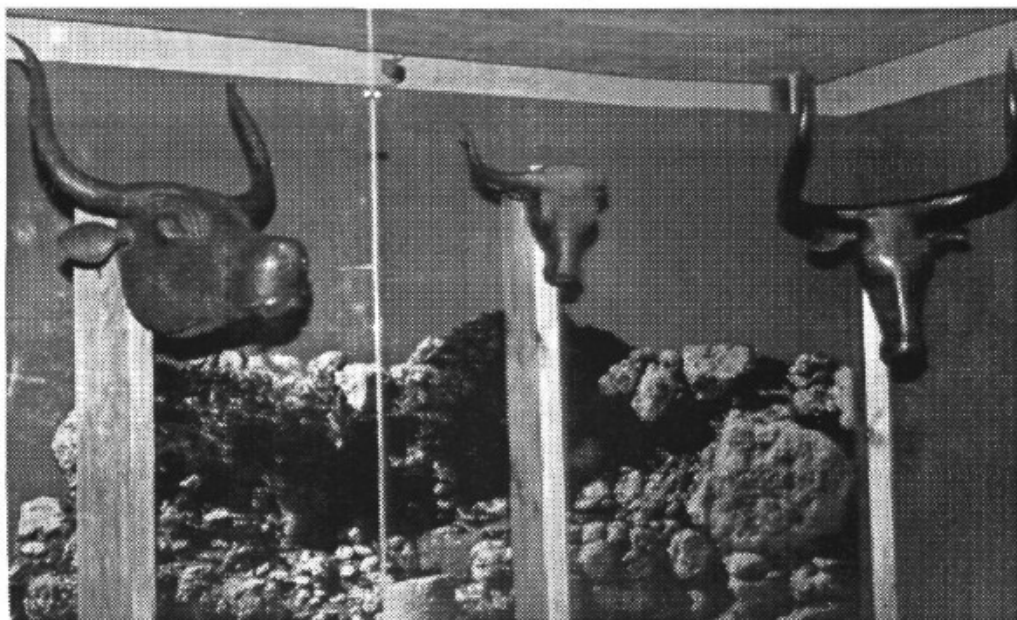
-Fragment de vasos de ceràmica, pendents de restauració i en vies d'estudi.

-Fragment de vasos de ceràmica, pendents de restauració i en vies d'estudi.

-Fragments d'imbrex, o teules cobertes que corresponen a una remodelació de la coberta feta en època romana.

Tots els materials de la intervenció arqueològica de 1995 estan diposats al Museu de Mallorca per Ordre del Consell Insular de Mallorca, d'acord amb el que disposa la vigent llei 16/85 de Defensa del Patrimoni Històric.

Gabinet de Premsa de la Conselleria de Cultura Educació i Esports. Govern Balear.

NOTÍCIES DEL F.C. MARIENSE

Una de les notícies més destacades ha estat durant el mes d'Octubre, la greu lesió sufrida per en PERE JORDA. Fet que va succeir en el partit disputat el passat 1 d'octubre a ARIANY.

Aquest partit, ARIANY-MARIENSE, fou de gran rivalitat, amb molta de tensió i ja en el minut 3 de joc, el nostre jugador PERE JORDA, va patir una colzada, de resultes de la qual va haver de ser ingressat urgentment a SON DURETA. Fou intervengut quirúrgicament el mateix diumenge, quedant ingressat per espai de 9 dies.

La premsa de Ciutat se'n va fer ressó, posant grans titulars a la notícia. Tant el dimarts com el dimecres al Diario de Mallorca, fou notícia dins la secció d'esports, ja que es va saber que l'àrbitre del partit havia rectificat l'acta i s'havia

oblidat de posar aquesta incidència. La ràdio - Radio Voz - va dedicar el programa de dimarts i dimecres a parlar d'aquest greu tema. Gràcies a Déu, en Pere ja és, altra volta, al Poble.

Des d'aquí desitjam tota la sort d'aquest món a en PERE JORDA -PERE DE ROQUETA -

El partit ARIANY - MARIENSE, va acabar amb el resultat de 2-2.

Els resultats dels altres partits han estat:

MARIENSE 2 - BETA 4

PATRONATO 1 - MARIENSE 0

MARIENSE 2 - SANT JOAN 3

Després d'haver disputat 7 partits, la classificació és molt decebedora. De 18 equips, el lloc 16 és per al MARIENSE,

havent guanyat un sol partit, empatat un, i perdut cinc, el que fa un total de quatre punts.

Aquest mes hem fitxat Antoni OBRADOR, Joan Miquel BERGAS, Joan SEGUI, Xisco CASTELLÓ, Biel TORRES i un jugador procedent del BADIA DE CALA MILLOR. Així i tot estam fallant molt davant, i sense marcar gols no es guanyen partits.

PROPER PARTITS DEL MARIENSE, 2ª REGIONAL

Dia 05 Novembre MARIENSE - BARRACAR

Dia 19 Novembre PEGUERA - MARIENSE

Dia 26 Novembre COLLERENSE - MARIENSE

EQUIP DE BENJAMINS FUTBOL 7

Equip que per primera vegada jugaran com a FEDERATS, al GRUP G dels pobles. La plantilla ha quedat així:

Xisco QUETGLAS, Tomeu CARBONELL, Guillem PAYERAS, Tomeu SOLER, Joan ROIG, Miquel GENOVART, Gabriel PONS, Jaume MORRO, Miquel TORELLÓ, Gabriel MAS, Miquel FONT. Queden pendants de fitxar encara alguns altres jugadors.

Ja han començat la lliga havent disputat un partit:

JUVENTUD SALLISTA 4- MARIENSE 0 jugat el passat dia 21 d'octubre a Inca

PARTITS MES DE NOVEMBRE.-

Dia 04 Novembre CONSTANCIA - MARIENSE

Dia 11 Novembre MARIENSE - SINEU

Dia 18 Novembre MARIENSE - SALLISTA ATLETICO

Entrenen i dirigeixen els germans PEDRO i XISCO FONT.

EQUIP DE MARIENSE ALEVINS.

A l'hora de tancar la revista hauran començat el campionat de lliga els ALEVINS (abans organitzada pel CONSELL INSULAR).

Els resultats dels partits així com la plantilla completa, la darem a conèixer el proper mes.

PROPER PARTITS DELS ALEVINS

Dia 04 Novembre POBLENSE - MARIENSE

Dia 11 Novembr MARIENSE - POLLENÇA

Dia 18 Novembre MARGARITENSE - MARIENSE

Dia 25 Novembre MARIENSE - CAMPANET

Entrenen i dirigeixen en Joan Miquel BERGAS i Miquel FERRIOL.

Josep Ferriol

NOTÍCIES DEL CLUB CICLISTA

Els darrers anys, coincidint amb aquestes dates, després de finalitzar la temporada ciclista, aprofitam les pàgines de FENT CARRERANY per repassar els resultats de la campanya competitiva i pensar en el futur. Aquesta vegada el plantejament és molt distint. No sols feim balanç del noranta-cinc sinó que aprofitam per treure conclusions respecte els darrers cinc anys.

Pel que fa al futur, el plantejament és continuar amb la mateixa línia d'actuació dels anys anteriors a la fase que acabam

de tancar, contemplant l'organització d'algunes curses i donant el recolzament necessari als ciclistes locals per a competir a la seves respectives categories sempre que decideixin continuar defensant el mallot de la nostra entitat.

Repasant la trajectòria dels darrers anys, podem afirmar que hem viscut una època daurada de la nostra entitat que difícilment podrà repetir-se, no solament a Maria de la Salut, sinó a la nostra Comunitat Autònoma. Aquests resultats aconseguits ens permeten afirmar amb rotunditat que hem format l'equip més potent de les Illes, amb un historial, fins a les hores, desconegut en tota la història del ciclisme balear.

Abans de iniciar aquesta etapa, poder mantenir un equip

de competició semblava per a molts de nosaltres una aventura impossible. Poc a poc ens iniciàrem al ciclisme de competició amb Daniel Estarellas, Llorenç Seguí i Victòria Montiel per arribar poc després a formar un equip destacat a les categories inferiors. Des del principi i per tot arreu d'allà on hem passat ho hem fet donant una imatge de seriositat i bona organització.

Després de tres anys de immillorables resultats, entràrem a les dues categories màximes del ciclisme illenc. També a aficionats i juvenils, la nostra estança ha continuat oferint la mateixa imatge i aconseguint uns resultats que en res han desmerescut respecte els dels tres anys anteriors. A més dels ciclistes que hem aportat a les seleccions autonòmiques, hem tengut el millor equip en juvenils, mentre que en aficionats hem estat la formació més conjunta i combativa dels darrers anys.

No podem oblidar l'equip social. Des de l'inici, ha estat la formació amb la qual més i millor s'ha identificat l'afeció del nostre poble. Gràcies al ciclisme social hem recuperat els seguidors del ciclisme de Maria i hem aconseguit que tant als cafès com a les botigues o al carrer es parlàs de ciclisme. Els magnífics resultats al "Pla de Mallorca" ens han donat gran satisfacció, juntament amb els altres triomfs que s'han aconseguit per tot arreu. Una figura ha destacat sobre les demés, la de Pere Ferriol Colombram, per la seva categoria humana i esportiva que ha contribuït decisivament a la bona imatge del nostre Club.

Tot això no hagués estat possible sense tenir un recolzament significatiu de les distintes firmes comercials que han permès que els nostres ciclistes defensassin els seus anagrames comercials. Jumbo Tours, Taller Guillem Mestre, Prefabricats Antoni Carbonell, Fonthisa, Es Cruce, Bicycles Can Botelles, Bicycles Caldentey, Vestisport, La Residencia, Madeira,... a més de l'Ajuntament de Maria de la Salut han possibilitat que les nostres il·lusions es poguessin fer realitat.

Tampoc podem oblidar la importància que ha tengut la massa social. Als primers anys es va entregar decisivament amb nosaltres. Però a mida que hem incorporat ciclistes de fora poble s'ha anat allunyant de nosaltres. A més de tot això, les discrepàncies i polèmiques sorgides a partir de la cronometrada del Restaurant Es Cruce, al "Pla" de l'any passat, obriren unes greus ferides de les quals encara no ens hem recuperat.

Malgrat tot, pensam que amb la finalització de la present temporada, tancam una pàgina brillantíssima tant de l'esport local com insular. Arribat aquest moment desitjam agrair a tothom el que han fet pel Club Ciclista de Maria; una entitat que no tanca les portes, sinó que les deixa tal com les tenia sis anys enrera. Això sí, amb la satisfacció d'haver treballat i lluitat amb èxit per a l'esport que tant ens agrada.

Club Ciclista Maria de la Salut

TORNEIG DE FUTBET

Un altre any s'ha disputat el tradicional torneig de futbol de la Mare de Déu. Enguany ha estat marcat per l'esportivitat i per les constants pluges que han convertit el camp en una autèntica pista de patinatge.

El torneig l'han organitzat un grup de joves amb ganes de fer feina, als quals encara que hagin pagat la inexperiència, els hem de donar l'enhorabona, sobretot a les al·lotes que amb la seva presència han fet més alegre alguns partits que pecaven d'avorrits.

En l'assumpte esportiu, el torneig l'han disputat 11 equips i ha estat arbitrat per àrbitres de la Federació Balear de Futbol-sala.

La classificació ha quedat de la següent manera:

1r. classificat..... PINTURES FLORIT DE SINEU
L'equip sense cap dubte, millor del torneig.

2n. classificat..... BARRALETES
Equip sorpresa del torneig i a la vegada "polèmic".

3r. classificat..... ESPORTS LA VILA
En teoria un dels aspirants al títol.

4t. classificat..... BAR SA PLAÇA
Format per joves amb esperances d'arribar molt amunt.

Després dels semifinalistes la classificació segueix així:

- 5è. CIUTADANS
- 6è. CONSTRUCCIONS J. CARBONELL
- 7è. COP DE GAS
- 8è. QUINTOS 71
- 9è. TALLER GUILLEM MESTRE
- 10è. SA PANDILLA
- 11è. PENYA BARCELONISTA

Joan Miquel Bergas i Font

Equip Bar Sa Plaça

COM NORMALITZAR EL TEU NOM

Ja estàs cansat de tenir un nom a la teva documentació que no correspon amb el nom que utilitza tothom per cridar-te?

Vols tenir el nom amb la nostra llengua o normalitzar el nom d'un fill menor d'edat? És molt senzill! Basta fer una instància com les que segueixen i entregar-la a l'ajuntament, i ben aviat tendreu el nom en la llengua d'aquesta terra, en català.

Sempre hem d'exigir que ens escriguin el nom en la nostra llengua, perquè això és el més normal del món. Si ets en Jordi, ets en Jordi i no en Jorge o en George.

Model de sol·licitud de modificació del nom propi d'un fill menor d'edat

El/la sotasignant/da....., nascut/da el dia ... d de 19 .. a , amb DNI núm. que viu a carrernúm. .. , en representació del seu fill / la seva filla menor i sotmès/esa legalment a la seva potestat, nascut/da a el dia ... dde 19 .. ,

SOL·LICITA:

que es modifiqui la inscripció al Registre Civil del nom propi de la persona que representa substituint-lo per la corresponent forma en llengua catalana d'acord amb el dret que a l'efecte atorga l'article 2n. de la Llei 17 / 1977, de 4 de gener (Jefatura del Estado), per la qual es modifica l'article 54 de la Llei del Registre Civil de 8-6-1957.

.....a .. d de 199. .
(signatura)

Sr. Encarregat del Registre Civil d

Model de sol·licitud de modificació del nom propi

El/la sotasignant/da , nascut/da el dia ...
d de 19 .. , a , amb DNI núm. ,que viu a carrer.....
núm. ... ,

SOL·LICITA:

que es modifiqui la inscripció al Registre Civil del seu nom propi substituint-lo per la corresponent forma en llengua catalana , d'acord amb el dret que a l'efecte atorga l'article 2n. de la Llei 17/ 1977, de 4 de gener (Jefatura del Estado), per la qual es modifica l'article 54 de la Llei de registre Civil de 8-6-1957.

..... a .. d de 199 .. .
(signatura)

Sr. Encarregat del Registre Civil d

EL TEU NOM ÉS EL PRIMER SIMBOL DE LA TEVA IDENTITAT

NORMALITZA'T EL NOM!

ÉS UN CONSELL DE FENT CARRERANY!